

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Dėl mišrių šeimų

Paskutiniu laiku spaudos frontas pradėjo kaupti apšaudyti iš sunkiosios artilerijos. Reikia prisipažinti, kad mūsų pozicijos silpnos, strategija bloga, — sviediniai pataiko į mūsų širdis ir galvas.

Spaudoje vis daugiau pasirodo straipsnių keliančių mintis dėl mišrių vedybų. Manau, tas reikalas yra mums gana opus ir aktualus, tačiau atrodo, kad į tai per mažai yra kreipiama dėmesio. Daug mūsų tautiečių — vyrų ir mergaičių — sukuria mišrias šeimas, pasiskęsta svetimojo jūroje ir negausi mūsų tauta praranda daug brangių narių.

Kiekvienam plačiau galvojančiam aišku, kad mišriose vedybose tikros laimės ir tyro džiaugsmo negali būti. Visa tai, kas mums taip brangu, įgimta ir miela, — kalba papročiai, būdo savybės — kitautė žmona ar vyras to nesupras, nepajaus ir visa tai, kitai pusei, jam ar jai, bus svetima. O kur visa kita eilė reiklų, kurie atsiranda šeimos gyvenime.

Skirtingose sąlygose augę žmonės ir turį visai kitą auklėjimo būdą negali vienas kitą giliau suprasti, todėl ir paprastai reikalaujant sunkiai begali būti išsprendžiami. Kad ir mažos kasdieninės dulkelės mišrios šeimos židinių greičiau užtemdys ir gyvenimas liks tamsus.

Kiekvienas iš mūsų nori būti laimingas, tos laimės — troškta iš savo artimiesiems, — šeimai, tačiau įvairūs rūpesčiai ir vargai, jei jie yra jaučiami tik vienos pusės, gyvenimą padaro nepaprastai sunkų. Tikrą laimę galima rasti, ne kur kitur, kaip tik pavyzdžioje, darinio lietuviškoje šeimoje. Tik lietuviškas moteris, žmona, motina, kaip niekas kitas, sugeba labiau mylėti ir nesavanaudiškai pasiaukoti — pasiūvesti savo šeimai, sušvelninti ir išlyginti visus sunkumus ir gyvenimą padaro jauką ir gražų. Todėl mes lietuviai — vyrai turėtume tai daugiau vertinti, daugiau pagarbos reikšti savoms lietuvišioms moterims, o ne žvalgytis po svetimus pasaulius.

SPAUDOS APŽVALGA

„TĖVIŠKĖS PASTOGĖ“, AUSTRALIJOJE:

„Tautos galybė išlaiko ne jos turtai, ne jos kariuomenė, bet jos kultūra.

Lietuvos galybė amžių bėgyje žuvo, Lietuvos kunigaikštijų valdomi kraštai nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų šiandien valdomi kitų, bet lietuvių tautos kultūra augo, nežūrint žiaurios svetimųjų prispaudo, ir tuo būdu tauta yra gyva ir šiandieną.

Gražiausia tautos kultūros išraiška yra jos menas: pakeičių smūkteliai, išskaptuoti nežinomų skulptorių; audiniai, nuostabių spalvų derinys; garų pasaulis, žavėj savo puikio mis dainomis ir grakštūs šokiai. Šie dvasinės tautos kultūros paminklai padeda kurti naujas vertybes. Taigi jų išsaugojimas užtikrina tautos kultūros stiprėjimą ir augimą. Atimk tautai kalbą, sunaikink jos meną, jos papročius, — sunaikinsi ir ją pačią. Tada puikiai žinojo caristinė Rusija, todėl ji persekiojo mūsų kalbą ir raštą. Dar geriau ta-

tai žino Stalino Rusiją, kuri ne tik rusų kalbą kiša lietuviams, bet siūlo savo dainas, savo šokių, bando įrodyti, kad lietuvių tautinis menas nėra originalus ir mažai kuo skiriasi nuo rusiškojo.

Kovojo dėl tautos laisvės ir gyvybės, mūsų, politinių tremtinių, svarbiausia pareiga išsaugoti ir išlaikyti tą tautinę kultūrą, ją perduoti priaugnčiam kartai ir bandyti kurti naują tautinio pobūdžio vertybes.

„BRITANIJOS LIETUVIS“, ANGLIJOJE:

„Lietuviškas laikraštis mums visiems lietuviams, gyvenantiems Didžiojoje Britanijoje, yra „Britanijos Lietuvis“. Penktasis DBLS atstovų suvažiavimas, apsvaustęs Centro Valdybą, pasiūlymą kurti „Britanijos Lietuvis“ būklę, terdavo vieną išeitį „Britanijos Lietuviui“ išlaikyti — įsigyti savas spausdinimo priemones. Tam reikia 1000 svarų. Sava lietuviška spaustuvė sudarys sąlygas ne tik „Britanijos Lietuviui“ išlaikyti, bet leis

ŽEMIEJI RŪMAI

Kanados žmonių išrinkti atstovai turi pagrindinę valdžios jėgą savo rankose. Taip yra ir kituose Commonwealth'o kraštuose.

Tai labai sena, tauri pasaka apie Commonwealth'o skirtingų tautų atstovus ir apie tuos žmones, kurie ją sukūrė. Viskas prasidėjo labai paprastai. Anglai ir saksai įsikūrė mažomis giminėmis, kurios vėliau išaugo į miesto sritis; tos giminės susijungė tautelėmis ir kiekviena iš jų turėjo po „share“ (indėlis) bendroje žemėje. Šita sritis pasidarė vėliau „shire“, ir po normanų užėmimo ji pasidarė „county“, kadangi prancūzų bajorai „lords“ arba grafai „counts“ tą nugalėtą sritį perėmė kaip karo grobį.

Anglo-saksai savo valdyme praktikavo „shire-motes“ arba susirinkimus, kuriuose dalyvavo dvaro bajorai, ar jie būtų pasaulietiški arba dvasiški, ir keturi „išrinkti vyrai“ (selected men, kaip jie ir dar šiandien New England valstijoje yra vadinami) iš kiekvienos miesto srities. Kiekviename susirinkime (shire-mote) buvo du pirmininkaujantieji valdininkai tai buvo „the ealder man“ (vyresnysis), arba „elder man“, kuris buvo paties karaliaus paskirtas ir antras buvo „shire-reeve“, vėliau jį vadino šerifu, kuris yra išrinktas žmonių.

Laikui bėgant, šitos „shires“ pasidarė mažomis karalystėmis, šitos karalystės susijungė į tautą, kuri turėjo valstybinį susirinkimą, kuriame dalyvavo ir tų mažų karalysčių atstovai. Tiek turima žinių iš senų dokumentų, kurie rodo britų valdomų metodų išsivystymą. Jau tuo laiku buvo tie du elementai, kurie ir dabar dar veikia Britų Parlamentų Rūmuose, tai yra Lordai arba Senatas, paprastai karūnos paskirti ir Žemieji, žmonių išrinkti.

Modernios teisės turi labai seną apsaugą.

Laisvės išlaikymas yra rankose žmonių, kurie turi dvigubą teisę: teisę kontroliuoti vyriausybę, kuri ima dalį nmonių gėrybių dėl bendro reikalo (mokesciai); antrąją teisę sudaro pasipriešinimas vyriausybės po litikai. Normanų ir ankstyvesnių Angevin karalių despotiškas valdymas taip žiauriai panaudojo tas senas laisves, kad žmonės perkalavė iš Henry I 1100 metais A. D. „the Great Charter“ ir iš John 1215 m. to charterio atnaujinimą, Magna Charta'oję.

Jį sustiprinti ir išplėsti. Spaus tuves išsigijimas kaštuotų tiek, kiek „Britanijos Lietuvis“ duotų nuostolių tik vienais šiais metais, spausdinamas svetimo mis priemonėmis.

Todėl penktasis DBLS suvažiavimas vienąkart nutarė paves ti Centro Valdybai, susitarus su Lietuvių Namų bendrove, įsigyti lietuvišką spaustuvę ir tam tikslui skelbti „Britanijos Lietuvis“ spaustuvės vajų.

„DIRVA“, CLEVELANDE, JAV:

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus su sirinkimas atkreipia VLIK'o dėmesį į jo didelę atsakomybę prieš visą Lietuvių Tautą ir pageidauja, kad VLIK'as energingai siektų vienybės su visais teigiamais lietuvių veiksniais ir kaip galima greičiau su stabdytų vis didėjančią nesutarimą, galintį atnešti didžiausiam Tėvynės laisvinimo reikalui labai žalingų pasekų.

1. Kovoje už Lietuvos išlaisvinimą ir atkuriant Lietuvos valstybę, pakilti aukščiausi asmeniškumų ir partinių savigarbų, statant aukščiau viso ko visų išlaisvinimo veiksmų darbų, vieningą ir sutartinį darbą.

2. Nedelsiant patvirtinti įvykusį VLIK'o rinktos komisijos ir Diplomatiškos Sefo susitarimą; jį nuosirdžiai įgyvendinti, neieškant kaskart naujų klabių suderintai veiklai stabdyti.

3. Kad VLIK'as, siekdamas savo užbrėžtų tikslų, diplomatinę dirvoj deirintų savo veiklą su teisėtais mūsų atstovais, kriegms Nepriklausomos Lietuvos Vyriausybės yra paves ta atstovauti Lietuvos vals tybę už jos ribų, nesikesinti į jų turimas ir pripažintas teis

Bet karūna ir jos patarėjai vėl siekė valdžios. Žmonės, ve dami grafo Simon de Montford, kuris buvo ištikimas daugiau laisvei negu privilegijom, išlaikė savo senas laisves sukilimu ir sušaukiant visuotinį atstovų parlamentą, kviesdami po du atstovus iš kiekvienos grafystės, po du miestelėnus iš kiekvieno miesto, kaip ir dvarininkus jo apsvaustymui. Kad ir vėliau de Montford buvo nugalėtas ir užmuštas, jo nugalėtojas Edward, first Prinle of Wales, ir kuris vėliau pasidarė karalium Edward I, sukūrė pirmąjį Anglijos pavyzdinį parlamentą 1295 metais.

„Kas visus liečia, tai turėtų būti ir visų priimta ir, be to yra aišku, kad bendras pavojus turėtų būti sutiktas bendrom „jėgom“, buvo įrašyta Edwardo rašte; tai būtų galima panaudoti ir šiandien, kaip tai buvo prieš 600 metų ar daugiau.

Kalbėtojas

Kada Žemieji atvyko į visuotinį valstybės susirinkimą, jie atnešė su savim daug skundų ir vienas iš jų buvo paskirtas kalbėtoju („spokesman“), kuris pirmininkautų jų apsvaustymams ir kuris kalbėtų jų vardu tiekdamas jų pasiūlymus karūnai. Lygiai prieš 650 metų, tai yra 1301, Henry of Keighley pasidarė pirmu „spokesman of the Commons“, (Žemųjų kalbėtoju).

Westminsterio vienuolyno vyresnysis davė išrinktiesiems atstovams 1295 m. laidimą susitikti Chapter House, Westminster Abbey. Iki Henry VIII valdymo metų šitie rūmai pasidarė ir Žemųjų susirinkimo vieta, kuri Edwardo VI leidimu buvo perkelta į St. Stephen's Chapel, kuris buvo paties karaliaus Westminsterio rūmuose. Ta susirinkimo vieta čia išbuvo daug metų, kol Parlamentas pasistatė rūmus Žemiesiems ir lordams.

Demokratija, kaip ją britai supranta, yra valdžios forma, kuri remiasi krikščioniškais principais. Ji tik tada tvirta ir saugi, kada vis iš naujo prisimenama jos kilmė, kuri yra as mens gyvybės šventumo pripažinime. Britų Žemųjų Rūmų pasitarimai Chapter House ir Edwardo koplyčioje per tuos tris šimtmečius, kol jie priejo prie valdžios, nebuvo tik atsitiktinis įvykis.

Kanadiečiai turi savo Žemuosius Rūmus ir savo kalbėtoją kėdę. Westminster Hall buvo pastatytas 1397 metais

ses, reikalaujant iš jų nuolaidžių paklusti VLIK'o vado vybei.

4. Kad VLIK'as išliktų demoroje aukštumoje, kuriam paklustų visi taurūs lietuviai ir jų organizacijos, kaip tai buvo pavojaus ir okupacijų grėsmės metu, jame turėtų būti atstovaujamos visos lietuvių politinės ir kovos organizacijos.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus su sirinkimas atkreipia VLIK'o dėmesį į jo didelę atsakomybę prieš visą Lietuvių Tautą ir pageidauja, kad VLIK'as energingai siektų vienybės su visais teigiamais lietuvių veiksniais ir kaip galima greičiau su stabdytų vis didėjančią nesutarimą, galintį atnešti didžiausiam Tėvynės laisvinimo reikalui labai žalingų pasekų.

„LAISVOJI LIETUVA“, TORONTO:

„... vieną gražią dieną po visą Lietuvą žaibo greitumu pralėkė žinia, kad „Neklystančios demokratijos“ laikotarpis pasibaigė... Valio gener. Plechavičius... buvo džiugu ir malonu, kad Gen. Plechavičius 1926 metų gruodžio mėn. 17 d. sugebėjo tyliai, be triukšmo, nukelti nuo Lietuvos sosto laktos kai kuriuos paraudusius tranus... Gana vieną kartą pamatėme ir paragavome „Neklystančios demokratijos“ gyvenimo metodus...“

Taip rašo kiti laikraščiai, o mūsų skaitytojai patys sugebės padaryti iš to išvadas.

Pažinkime Kanadą

Richardo Antrojo. Kanados kalbėtojo kėdę yra Westminsterio kėdės kopija ir ji buvo gauta kaip dovana iš „United Kingdom Branch of the Empire Parliamentary Association“.

Parlamento Rūmai:

Kai Anglija planuoja naujus rūmus, tai W. Churchillis sako:

„Partijos sistema labai mėgta pailgą formą. Atskiriems asmenims nesunku judėti iš kairės į dešinę, bet kada reikia pereiti iš vienos pusės į kitą, tai tam reikia šiek tiek apgalvojimo. Šitame reikale aš turėjau jau patyrimo, nes man teko ne vieną kartą, bet du kart atlikti šitą sunkų procesą. Logika yra prastas vadovas palyginant ją su papročiu. Logika, kuri daugely kraštų sukūrė pusratines susirinkimo sales ir aprūpino narius ne tik sėdėjimo vietomis ir stalais, ant kurių būtų galima rašyti, bet ir dangčiais, kuriais buvo galima išreikšti savo nepasitenkinimą, įrodė savo netinkamumą parlamentarinėm vyriausybėm.

„Kita Žemųjų Rūmų salės ypatybė turėtų būti ta, kad ji turėtų būti ne per didelė ir kad ji nesutalpintų visus narius iš karto be persipildymo. Kad kiekvienam nariui turėtų būti rezervuota kėdė, to iš viso negalima svarstyti. Šito reikalo priežastis buvo mįslė pašalinamiems ir dažnai sujudino naujų narių savotiškumą ir kritiką. Bet ištikrųjų ne taip sunku tai suprasti, jei žiūrėsime į tą dalyką iš tinkamo taško.

„Jeigu salė bus užtektinai didelė, kad ji sutalpintų visus narius, tai maždaug devynios dešimtosios visų debatų vyks beveik tuščios arba pusiau tuščios salės slėgiantioje atmosferoje. Gerų Žemųjų Rūmų kalbėjimo esmė yra pasikalbėjimo stilius, sugebėjimas greit ir neformaliai tarpininkauti ir pasikeisti mintimis. Kalbos

nuo katedrų netiktų mūsų pasikalbėjimo stiliui, kuriuo atliekame tiek daug reikalų. Bet pasikalbėjimo stilius reikalauja mažai vietos ir dideliais atsitikimais turėtų būti spūsties ir skubotumo jausmas, kuris akcentuotų sprendžiamųjų reikalų svarbumą.

„Mes labai vertiname parlamentarinės demokratijos išlaikymą. Mes norime, kad mūsų parlamentas būtų stiprus, lengvas ir lankstus įrankis laisvai diskusijai. Dėl šitos priežasties mažai salė ir intymišku mas mums būtina reikalinga. Yra pažymėtina, kad dauguma britų Commonwealth'o parlamentų didelę dalimi kopijavo mūsų parlamentarines institucijas, kaip ir jų formas bei dvasią, net ir sales, kuriose vyksta skirtingi susirinkimai.

„Laisvės Tvirtovė“

„Jūs gal turite mašiną, bet Žemieji Rūmai reikalauja daug daugiau negu mašiną; jie užsitarnavo ir išlaikė per daug generacijų britų tautų pagarbą. Žemieji Rūmai taipogi turi trūkumų; nes kiekviena institucija žmonių sukurta, turi jų. Bet vis dėlto aš turiu pripažinti, kad mūsų Žemieji Rūmai įrodė, kad jie ir moka prisitaikyti prie modernių laikų sąlygų... Žemieji Rūmai yra britų laisvės tvirtovė; jie sudaro teisų pagrindą; jų tradicijos ir privilegijos nuo to laiko, kai jie sulaužė karūnos sa vavaliską jėgą ir ją pakeitė konstitucine monarchija, kurioje, mes tiek daug gero patyrėme, iki šios dienos dar nepasikeitė“.

Yra keista, kad dauguma modernios Britanijos ministrų pirmininkai kalba tokioje pat dvasioje, kaip ir mūsų Honorable George Boivin, Kanados Žemųjų Rūmų kalbėtojas, kada jis prieš 30 metų dėkojo Britų Žemųjų Rūmų kalbėto-

Nukelta į 9 puslapį.

JUOKDARIAI...

Kai kada ir tiesą pasako. „Vilnis“ rašo: „Tiktai blogose gyvenimo sąlygose gyvenanti žmonės masiniai linksta prie svaigalų“.

Tegul visiškai taip ir nėra, bet dalis tiesos vis dėlto tame pasakyme yra. Jeigu toki „Vilnis“ pareiškimą priimsime, kaip tiesą, tai kyla klausimas, kodėl sovietinės Rusijos, kaip ir carinės Rusijos, biudžetas yra girtas? Kodėl Stalino Rusija svaigina žmones? Kodėl stalininės Rusijos pajamų daugumą yra gaunama iš pardavimo svaigųjų gėrimų?

Gal „Vilnis“ ir teisybę pasakė?

Tai didelis pasitenkinimas.

„Laisvė“ didžiujosi, kad Maskva apdovanojus Lietuvos mokytojus medaliais. Baisus dalykas! Juk skardos nuo amerikoniškų konservų rusams dar ilgam užteks daryti medalius. Ar gi galima blekagalio? Juk tai jau yra savotiškas įstatymas: kas gavo medalį, tas turi vieneriai tarnauti Maskvos ponams.

Idomu dar: iš 82 „apdovano tu“ tais blekagaliais, 20 aiškių rusų, kas sudaro apie 25 proc. visų „apdovano tujų“. Tuo tarpu Lietuvoje rusų nėra nė 1 procento. Tai taip apdovanojami Lietuvos sovietiniai mokytojai.

Bimba išdrįso...

Prispirtas „NL“ prie sienos, Bimba išdrįso „Laisvėje“ parašyti: „Aš esu griežtas, mirtinas priešas visų atominų bombų, tiek „Stalino“, tiek „Trumano“. Jos visos turi eiti vėlniop!“

Gerai. Bet kodėl Bimba drįsta Trumana ir jo valdžią visokiais būdais kritikuoti ir koneveikti, o kodėl nieko nepasako prieš Staliną?

Bimba — menševikas?

Bimba, rašydamas apie Anglijos darbuočių rinkimų pralaimėjimą, sako: „Darbiečių pralaimėjimu negali džiaugtis ir

negalima sakyti: „Boba iš ratų, ratams lengviau“.

Tai būtų žmoniškai pasakyta. Deja ne komunistiškai, nes komunistai sako: „Juo blogiau — juo geriau“ O Bimbos pasisakymas juo terminus naudojant, yra grynai menševikiškas. Oi gaus Bimba pylos iš „generalinės linijos“ prižiūros!

SAIPUVA.

Liūdno Balso Ylai, sakoma, kapitalistiniais gydytojais padarę nosies operaciją. Nežiūrint operacijos, Stalinas vistik po senovę Ylą už nosies vedžios.

Iranas ir Egiptas žirzia aplink angliško liūto nosį, it tas būtų jau nugaišęs. Kažin, ar tik ne-nustebės ju nusiūdaudėjimu?

Prezidento Trumano kalbos vieta, kur raginta Sovietija pasakyti, kiek ji turinti atominų bombų, primena lietuvių dainą: „Pasakyki, mergužele, ar tu mane myli? Kiek jau kartų tavęs klausiau, o tu vis dar tyli!“

Demokratijose, operos ir ba leto-teatro artistai studijuoja dainavimą, vaidinimą, šokimą, o „Liūdnas Balsas“ džiaugdamasis skelbia, būk Vilniuje tie artistai studijuoją — marksizma-leninizmą! Iš to studijavimo išeina tik — puikūs artistai meluoti.

Keikia Stalinas dipuką,

Kam iš rojaus tas paspruko. Keli lietuviai Čikagoje nusi-pirko neveikusių bravorą ir paleis jį veiklon, gamindami „Bal tos Mešros“ alų. Matyti, nebijo, kad nuo alaus — galvą spaus.

Tie lietuviai, kurie maino lietuviškus žodžius į angliškus, daro čigoniską mainą.

„T. Ž.“ sielojasi dėl „NL“ draugų sumažėjimo, bet „NL“ turi „TŽ“ draugą, p. V., kuris atstoja visus kitus draugus, nors, kaip sako p. M. L., jis jai visada buvęs šiltas, kaip ledas.

(Prof. Saipa.

WINSTON CHURCHILL

Winston Churchill (lietuviškai ištariama - Uinstonas Čiorčilis) — tai vardas, kuris nesu skaitomą kiekį kartų buvo minimas praeitįjį karo metu ir dar daugiau bus minimas ateityje. Didelė istorinė asmenybė: karys - žurnalistas - politikas - karo vadas ir rašytojas - dailininkas. Šis dvišališkumas jame jungiasi į darnią sintezę: politikoje ir kare jis — menininkas, o mene jis — strategas.

Winstonas Churchillis yra savo rūšies Senojo ir Naujojo pasaulio, Europos ir Amerikos produktas. Iš tėvo pusės jis yra ainis istorijoje žinomojo karo vado Churchillio, kuris turi Marlboro vardą. Šis karvedys taip pat buvo susirūpinęs diplomatinėmis problemomis — palaikyti Europos valstybių koaliciją prieš įsigalėjusią tada Prancūziją, kaip ir strategiją žygių, vainikavusių jo vadovautas armijas pergale bei ailmėjimais. Winstonas tėvas, lordas Randolphas Churchillis, priklausė konservatorių partijai, tačiau pasižymėjo toli gražu ne konservatyvinėmis tendencijomis. Galų gale jis išsiskyrė su partijos lyderiu, atsisakė išdo kanclerio pareigų ir gyvenimą baigė pasitraukęs iš politikos.

Jaunas Randolphas Churchillis vedė Amerikos veikėjo ir „New York Times“ savininko Leonardo Jaromo (Džeromo) dukterį Janett (Džanetę). Leonardas Jaromas buvo didelės valios, energijos ir užsispyrimo. Tikriausiai šios tėvų savybės paveldėjimo tvarka atspindėjo ir sūnuje Winstone, gimusiame 1874 m. lapkričio 30 d.

Faktas, kad Churchillis buvo sūnus hercogo, nepalengvino jam politinės karjeros. Jam į parlamentą teko skintis kelią, kaip kiekvienam eiliniam piliečiui. Parenkant sūnui Winstonui darbo sritį, jo tėvas Randolphas labai žemai vertino jo gabumus ir nelaikė jo tinkamu

būti juristu, todėl nukreipė į kariuomenę, kuriai, jo manymu, gabumų tiek nereikia. Šis specialybės parinkimas Winstonui gyvenimui turėjo didžiausią reikšmę.

Penkerius metus Winstonas tarnavo gusarų pulke ir per tą laiką kelis kartus dalyvavo karo žygiuose, kas jam davė realų karinį patyrimą. Labai sunkiai ir po didelių pastangų jam pasisekė patekti Kitčenerio armijon, veikusioje Sudane. Atvyko jį kaip tiksliai tokiu metu, kada 21-sis ulonų pulkas puolė Omdurmaną. Ten Winstonui teko dvejose pareigose — karininko ir karo korespondento. Čia pirmą kartą pasireiškė jo rašytojiški gabumai. „Morning Post“ jį paskyrė specialiu savo korespondentu armijoje, dalyvavusioje Malakando žygyje ir už vieną stulpelį mokėjo po 15 svarų sterlingų, kas tais laikais buvo labai aukštas atlyginimas.

Jaunasis karininkas nerodė ypatingos savo karo vadams pagarbos, neišskiriant nei pačio baisingojo Kitčenerio. Juokautojai jį korespondencijas vertino kaip „Leitenanto patarimus generalissimams“. Pasireiškė žurnalistiniai gabumai paskatino W. Churchillį mesti tarnybą kariuomenėje ir užsiimti publicistika ir politika. Be to, turėjo reikšmę ir tai, kad jis, kaip jauniausias sūnus, turėjo rūpintis pragyvenimu ir uždarbiu, o tarnyba kariuomenėje negalėjo lygintis nei uždarbiui, nei populiarumui, kurį jam teikė žurnalistika.

1899 m. Būrų karo metu, jis nuvyko į Pietų Afriką, kaip „Morning Post“ karo korespondentas. Laikraštis jam apmokėjo visas išlaidas ir paskyrė dar 250 svarų sterlingų mėnesinės algos, bet Churchillui

karo patrauklumas reiškė daug brangesnį dalyką negu karališkas žurnalisto atlyginimas.

Kartą įeškodamas eilinei korespondencijai temos, Churchillis šarvuotame traukinyje išvyko į pozicijas, kur, kaip civilis asmuo, turėjo teisę tiksliai stebėti kovų eigą su būrais. Tačiau kilus mūšiui, Churchillis bematant užsimiršo, kad jis ne karininkas ir įsijungė į kovą. Būrai šarvuočiai sudarė katas-trofą, keli vagonai nuėjo nuo bėgių. Gelbėtis galima buvo tik tai todėl, kad trk-nys ėjo atbu

UZ ŠVIESESNĖ ONTARIO.

Lapkričio 22 d. Ontario provincijoje įvyks rinkimai į provincijos parlamentą. Ryšium su tuo, CCF (Socialdemokratų) Partijos Ontario Lyderis, E. B. Jolliffe, kuris buvo opozicijos vadas paskutiniame parlamente, radijo kalboje išdėstė CCF programą, kurios kelis lietuvių visuomenei įdomesnius punktus verta paminėti.

CCF išrinkta į valdžią, tuojau pat imtųsi įvesti Ontario visuotinį sveikatos draudimą (Ligonų Kasas), pradėtų didelę gyvenamųjų namų statybos programą lengvomis sąlygomis išgyti bei nuomoti; įvestų 3000 stipendijų paramos reikalingiems universitetų studentams; numato skirti savivaldybėms iš Provincijos išdo 10 proc. savivaldybių biudžeto paramą; imtųsi tuojau pat įgyvendinti Ontario ūkininkų sąjungos (Ontario Federation of Agriculture) rekomendacijas — remti kooperaciją, sutvirtinti Farm Products Act; sumoderinti ir išplėsti pagal organizuotos darbininkijos pasiūlymus, fabriku ir kitų darbovie-

čių inspekciją; darbo sutarčių derybas tvarkantieji įstatymai turi būti pertvarkyti ir išlyginami; vykdyti Konservacijos komisijos, sudarytos po 3 iš kiekvienos partijos, visas vienbalses rekomendacijas, liečiančias dirvožemio konservaciją, potvynių kontrolę, vandens tiekimą ir miškų želdinimą.

CCF lyderis priminė savo klausytojams, kad jis buvo pirmasis iškėlęs mintį, kad Ontario turėtų pradėti St. Lawrence programos vykdymą — jei reiktų — viena pati. Tiek Ontario, tiek Ottawos vyriausybės visą laiką buvo labai nerūžtingos savo nusistatyme ir vėl siūlančios naują atidėjimą.

J. C.

— Pasaulio žydų susirinkimo vadovybės posėdis svarstė būdus, kaip sujungti 11 mil. pasaulyje gyvenančių žydų į vieną organizaciją.

|||||

— Trumanas priėmė lenkų organizacijų atstovus, kuriems pasakė, kad Lenkija bus laisva ir nepriklausoma.

skirtos karo reikalam. Jūs padėjo išaiškinti silpnasias anglų kariuomenės puses Būrų kare, ir po to Anglijos vyriausybė turėjo imtis reformų. Metęs kritikuoti karo vadus, Churchillis dabar pradėjo pulti ministrus. Tos jo kalbos įdomios tuo, kad prieš 10 metų ligi Pirmojo Pasaulinio karo, jos parodo, jog Churchillis numatė didelį konfliktą ir jam pradėjo skatinti pasiruošimą. Churchillis tada kalbėjo:

— Dabar, kada galingos valstybės kyla vienos prieš kitas, kada mokslas ir technika šluoja nuo savo kelio visa, kas galėtų pasipriešinti jų būsimaJam inirtimui, europinis karas gali pasibaigti tikrai visiškai nugalėtojo sunaikinimu ir nemažiau tragišku ekonominiu sukrėtimu ir išsekimu pergalėtojo.

Ivykiai dukart vieną anžiaus bėgy patvirtino baisingą šio pranašavimo tikrovę.

Tuo pat metu Churchillis pradėjo kovą už Britanijos laivyno galybę. Jis teigė:

— Vienintelis ginklas, kurį mes galime prieš pastatyti didžiosioms žemyno armijoms, yra mūsų laivynas. Be pirmavalo laivyno, visi mūsų pasiruošimai bus beverčiai. Pirmavaltis laivynui, prieš mes galėsime laikyti atstumoje ir, tuo pačiu laiku, galėsime ruošti ir ginkluoti visą šalį ligi tol, kol kiekvienas miestas bus padarytas arsenalu, o visi vyriškieji gyventojai — organizuota kariuomenė. Nuo mūsų laivyno pirmavimo ištikrųjų priklausoma visa mūsų tautinė egzistencija.

Ir vėl, dukart per dvidešimt metų, Churchillui lemta buvo matyti, kaip pranašingai išsipildė jo numatymai. Stovėdamas laivyno prūsųky, jis galėjo stebėti, kaip jis pildė svarbiausius uždavinius — laiko priešą nutolime ir kaip palaiko sąjunginių valstybių susiekimo linijas, be ko pergalė nebūtų įmanoma. (B. d.)

Elzbietos ir Jono Kardelių trigubųjų sukaktuvių minėjimo vaizdai, kaip juos sukombinavo Rengimo Komitetas, patiekęs ir šią klisę, padarytą iš p. Juknevičiaus nuotraukų. Apačioje, vidury, matome sukaktuvinių sutikimo momentą, kurį sudarė rengimo Komitetas (iš kairės į dešinę): p. B. Dikiniene, J. Kardelis, E. Kardelienė, p. St. Kęsgaila, Komiteto pirmininkas p. J. Leknickas, p-lė V. Keturkaitė, p. M. Leknickienė, p. J. Knystautas (trūksta Komiteto narių — p. Pakštienės, p. K. Andruškevičiaus, kurį matome visai kairėje sėdintį, p. M. Juodviršio, p. K. Luko, p. J. Lukošiuo). Viršuje matome: E. ir J. Kardelius, pp. Girinius, pp. Norkeliūnus, pp. Dikinius, p. Balsį, pp. Juškevičius, p. M. Arlauskaitę, pp. Rukšėnus ir kt. Kairėje labai gražiai matome taurę iškėlusį p. Kuprevičių, p. Matulaitį, p. Palubinskię, pp. Mailučius, pp. Jonelius ir kt. Dešinėje nesunku atpažinti p. H. Salalytę, p. Parojų, p. Dodonaite, ir kit.

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

Sukiliminės vyriausybės genezė

17. „Iš kur Tamsta žinai kad ta Vyriausybė buvo paskelbta su kilėliu, o ne keno nors kito per radiją, pavyzdžiui, iš Klaipėdos, ar iš kur kitur vokiečių kariuomenės užnugaryje!“ — buvo sekantis Dr. Legat klausimas.

— Kalbama Vyriausybė buvo paskelbta ne iš sričių, kur buvo vokiečių kariuomenė, bet iš Kauno, kur tuomet dar stovėjo rusų Raud. Armijos ir sovietų okupacinės jėgos, prieš kurias lietuviai įvykdė sukilimą. Kad žinia apie Vyriausybės sudarymą buvo ne iš kur kitur, bet iš Kauno, man aišku iš to, jog ji buvo pakartota speakerio, kurio balsas man asmeniškai yra gerai pažįstamas, toks buvo mano atsakymas į priekabių įsikišimą iš vok. saugumo valdininko pusės.

„Kaip žiūri į visą tai, kas įvyko Lietuvoje, Tamsta asmeniškai? — Kvotė Dr. Legat mane toliau.

— Kaip lietuvis, galii iš to kas Lietuvoje įvyko, tik pasidžiaugti, — atsiliepiu į tai spontaniškai, paaiškindamas jog visa lietuvių tauta džiau-

giasi, kad pavyko atkurti Lietuvos valstybinę nepriklausomybę.

„Tai suprantu“, — sumurmėjo Dr. Legat pats sau. Kiek apsimastęs, dar paklausė:

„Kuo paaiškinti faktą kad tos Vyriausybės priekyje esantys pastatytas Tamsta pats, kaip Ministeris Pirmininkas?“

— Manau, jog dėl to, kad lietuvių tauta ir jos sukilėliai dėjo į Lietuvių Aktyvistų Frontą daug vilčių ir kad skaitausi šios organizacijos vadu — susilaukė iš manęs atviros atsakymo.

„Dabar man viskas aišku“, — prasiarė Dr. Legat, tačiau dar paklausė:

„Ką Tamsta manai dabar toliau daryti?“

Atsakiau į tai, jog nieko ypatingo, paaiškindamas, kad laukiau ką atsakys į mano raštus vok. Užs. Rkl. Ministerija. Be to, atskleidžiau, jog esu apeliavęs į patį Reich'o Fuehrer'į Hitlerį, kad nebūtų man daroma kliūčių nuvykti į Kauną ir perimti pareigas, kurioms esu lietuvių tautos pašauktas.

Buvo galima pastebėti, jog šie mano tiesūs ir paprasti at-

sakymai veikė į Dr. Legat kaip kūju į galvą. Jis, matomai, laukė iš manęs kokių nors diplomatinių išsiskukinėjimų arba su klupimo prieš jį, kaip galingo Reich'o „macht-politikos“ vykdytoją, t. y., kad maldačiau iš jo pusės kokio nors susilimimo. To jis iš LAF vado nesusilaukė. Man buvo drąsu žerti vokiečiams tiesą į akis, nes jaučiau jog naudojausi visos mūsų tautos besąlyginiu pasitikėjimu. Iš kitos pusės buvo aišku, jog mano kovos draugai, lietuviai aktivistai, laukė iš manęs tokio pat griežtumo ir pasiaukavimo ginant Lietuvos nepriklausomybės reikalą Berlyne, kokius jie nešiojo iš savo sielos kada, LAF Vadovybės padėsinimu, stojo ant barikadų Tėvynėje kovai už jos valstybinę nepriklausomybės paskelbimą, rizikuodami tai kas žmogui brangiausia — savo gyvybę!

Po viso to Dr. Legat, gero-kai sumišęs ir paraudęs kaip koks gaidys, kaip tai nedrąsiu balsu, įlg pats nujausdamas jog daro pėdos aktą prieš istoriją, pareiškė maždaug štai ką:

„Tai visa begalo įdomu... Bet, kaip policijos valdininkas, turiu iš aukštesnės vietos pavidimą, kuris mano tarnyboje yra pirmas toks atsitikimas — man labai nemalonius, būtent perduoti Tamstai, kad iki sekančio patvarkymo, savo buto,

Achenbachstr. Nr. 1, be mano įstaigos žinios neapleistum... jei kas kreiptųsi į Tamstą iš kurios nors kitos Reich'o įstaigos, arba Tamsta pats turėtum reikalą į ką kreiptis, tai teiktės pirmą susisiekti dėl to su manim“.

Tai reiškė naminį areštą. Jis įvyko tokiu momentu, kada visa lietuvių tauta dar nebuvo suspėjusi atsidžiaugti savo politiniu laimėjimu — Lietuvos nepriklausomybės įpaskelbimu ir savos tautinės Krašto Vyriausybės sudarymu. Visas kraštas dar tebebuvo pasipuošęs tautinėmis Lietuvos vėliavomis tam nepaprastam reikšmės įvykiui pagerbti, niekam tas dieną dar nespėjus patirti jog Hitlerinė Vokietija jau griebiasi naujo Lietuvos nepriklausomybės nužudymo, pradėdama tą savo nusikalstamą darbą nuo naujosios Lietuvos Vyriausybės galvos ir Lietuvos Pasiuntinio Berlyne izoliavimo jėgos pagelba.

Tuoju pat pareiškiau Dr. Legat'ui protestą prieš tokį smurtą ir mano asmenišką laisvės, kaip Lietuvos Pasiuntinio, suvaržymą. Bet tai nepagelbėjo. Kai paprašiau galimybės susisiekti su vok. Užs. Rkl. Ministerija, Dr. Legat atsakė, jog ir tai nepagelbės, nes priemonė, kurią jis turėjęs pavar-toti, buvusi pavartota su pačios vok. Užs. Rkl. Ministerijos ži-

nia. Po to jau nebeturėjau kitos išeities ir turėjau jėgai pasiduoti. Grįžimui į butą buvo pridurtas palydovas — slaptosios policijos pareigūnas; pati gi priežiūra, t. y., kad aš iš buto kur nors nepasitraukčiau, buvo pavesta vietinei viešosios policijos nuovada.

Pergalvojęs visą tą įvykį, priėjau išvados jog pavartotoji prieš mane policinė priemonė kol kas tebuvo spaudimas iš nacių pusės, kad vertus mane pasidaryti nuolaidesniu, t. y., išsižadėti Lietuvos nepriklausomybės reikalavimo ir nesisikaityti savęs lietuvių sukilėlių paskelbtosios Lietuvos Vyriausybės galva. Tatai pasitvirtino labai greitai. Birželio 26 d. prieš piet paskambino man Dr. Kleist sekretorė, pranešdama jog jo šefas, Dr. Kleist, prašęs mane pas jį užteiti. Apie šią pavarde skaitančiam šias eilutes jau žinoma. Jis, kaip jau buvo suminėta, skaitėsi artimu von Ribbentrop'ui žmogui. Ką jis ruošėsi man pasakyti, lieka po šiai dienai man nežinoma. Į pakvietimą tegalėjau atsakyti tik tiek, kad teiktųsi pirmiausia padryt kas reikalinga, kad galėčiau išeiti iš savo buto.

Pasinaudodamas proga, pagidiktavau sakytai sekretorei dėl Dr. Kleist žinios ir orientacijos pareikšta, kad be atski-ro leido savo telefonogramą, ką tik pa-

siųstą vok. Kariuomenės Vado Generalfeldmaršalui von Brauchitsch'ui, sąryšyje su turėjusiomis įvykti birželio 26 d. po piet Kaune iškilmingomis lietuvių sukilimo aukų laidotuviemis. Čia paduodu tos telefonogramos tekstą lietuvių kalboje:

Ponui,

Generalfeldmaršalui von Brauchitsch.

Kaip iš Kauno radio paaikškė jo, šiandien po piet įvyksta pa-laidojimas lietuvių sukilėlių, žuvusių bendroje su vokiečių kariais kovoje prieš rusus. Tas sukilimas, kaip jau esu painformavęs vokiečių kariškų organus, buvo paruoštas Lietuvių Aktyvistų Sąjūdžio, kurio vadu aš skaitaus, ir įvykdytas prieš užnugaryje. Tuo būdu lietuviai sukilėliai padarė savo įnašą į kovos laimėjimus Lietuvoje, ir tose kovose aš paaukavau savo geriausius draugus.

Kaip karys, žmogus ir Lietuvių Aktyvistų Sąjūdžio vad-das skaitau savo pareigą ir moraline teise dalyvauti mano kovos draugų laidotuviuose.

Aš dėju daug pastangų, gauti atitinkamą sutikimą vokiečių įstaių, bet iki šiol visa tai liko be rezultatu. Dar gi visiškai priešingai. Vakar man buvo Valstybės Saugumo dimo neapleisčiau savo buto

Didžioji ir Mažoji — viena Lietuva.

PASAULIO LIETUVIAMS

Možiosios Lietuvos Bičiulių čiu mokėtą pašalpą, kaip bu-
D-jos Toronto skyriaus narių
metinis susirinkimas 1951 m.
rugsejo mėn. 30 d. prmena vi-
siems lietuviams pasaulyje,
kad Mažiosios Lietuvos lietu-
vai, amžius gyvenę skirtingose
salygose ir išsiugdę skirtingą
galvoseną visticke pasiliko iš-
tikimi savo tėvynei Lietuvai
ir šiuo audringu momentu nors
palikti beveik vieni, be visų lie-
tuvų paramos, tie ryžtingai ko-
voja už savo teises ir glutiną
įsijungimą į lietuvių tautos
seimą.

Mažlietuvių kova dėl išsilais-
vinimo iš svetimo jungo visą
laiką iššaukia stiprią reakciją
pas jų priešus vokiečius, kurie
įvairiausiais būdais stengiasi
tą kovą sulaukyti, o žymesnius
kovotojus sunaikinti. Paskuti-
niu laiku vokiečiai pradė-
jo akciją prieš didžiausią Ma-
žiosios Lietuvos veikėją ir ko-
votoją Dr. E. Simonaitį, šmeiž-
dami jį bauriausiais žodžiais ir
jam grąšindami vokiečių teis-
mu. Jų skundai ir grąšiniai
jau daėjo iki to, kad vokiečių
valdžia nutraukė p. Simonai-

TAUTOS FONDU AUKOS.

Montreal, Que.

P. L. Balsis pagal aukų la-
pą nr. 15. \$ 8.50, Pp. Domei-
kienė 2.—, D. Jurskus 5.—, J.
Kardelis 3.—, P. Adamonis 2.—.

London, Ont.

K. L. B. Rugsejo 8 d. proga
surinko aukų \$ 34.50, atsiuntė
p. B. Misius. Aukų po \$ 2.—:
Kun. V. Rudzinskis, J. Tonkū-
nas, St. ir J. Šepučiai, K. ir E.
Majauskai, A. Kupšas, St. Pa-
cevičius, J. Petrauskas, A. ir
P. Kulvinskai, M. Zakarevi-
čius, J. Lukša; po \$ 1.—: P.
Gudelis, P. Dragūnėvičius, P.
Skvranavičius, St. Petrauskas,
J. Kasputis, Pr. Tumasas, Sa-
baliauskas, Jonynas, E. Dra-
gūnėvičienė, J. Butkus, L. Ei-
montas, B. Misius, J. Permi-
nas, F. Statkus; po \$ 0.50: L.
Mačys.

Sudbury, Ont.

P. Grinius \$ 15.—, p. Šiu-
pelis \$ 5.—, p. Gusta \$ 2.—.
Prisiuntė K. L. B. pirm. R.
Bagdonas.

Vittoria, Ont.

Tabako derliaus nuėmimo pa-
baigtuvėse pas p. Vladą Miceiką,
dalyvavusių ir aukojusių T.
Fondui \$ 92.00. Po \$ 20.—:
VI. Miceika, XY, po \$ 10.—:
Sonda, S. Bončkus, L. ir L.
Karbūnai; po \$ 5.—: J. Dum-
ša, B. Poška, A. Paulauskas,
J. Koblys; po \$ 1.—: H. Sepp,
R. L. Hutto, prisiuntė p. Le-
onas Karbūnas.

Tillsonburg, Ont.

Pas ponus Mitrauskus su-
rinkta užbaigtuvių derliaus me-
tu \$ 12.—, prisiuntė p. B. Nau-
jalis.

iki tolimesniam parėdymui.

Si aplinkybė ir trumpumas
laiko iki laidotuvių verčia ma-
ne šį prašymą nukreipti betar
pas buvo nukreipęs savo aty-
piškai į Tamstą, ponas Gene-
ral feldmaršale.

Mano garbės pajautimas,
kaip kario, nėra silpnėnis už
vokiečių karių garbės pajauti-
mą.

Todėl apeliuoju į Tamstą,
Generalfeldmaršale, ir nuolan-
kiai prašau Tamstos neatidė-
liojant suteikti man galimybę
nuvykti į Kauną.

(pas) K. Škirpa,
Generelinio Štabo Pulkininkas.
10 metų Karo Attache Berlyne.
L-vos Pasiuntinys Vokietijoje.

Į šį apeliavimą atsakymo su-
silaukiau, deja pavėluotai. Ta-
čiau iš Dr. Kleist — jokio: nei
atsakymo nei painformavimo ar
bandė k adaryti, kad galėčiau
iseiti iš savo buto. Deja, tuo
pačiu metu darėsi visai kas ki-
ta: lakstė po miestą vienas vok.
saugumo pareigūnas, įjiesko
damas generolo St. Raštikio.
Beįjieskodamas generolo, jis bu-
vo tą pačią birželio 26 d. po
piet užjęs ir į mano butą, ma-
no dideliu nusteblmūi. Ka-
da paklausčiau, kas jis ir ko jam
reikalinga, kalbamas pareigū-
nas pareiškė savo asmens le-
gitimaciją ir aiškinosi, jog jam
pavesta žūt-būt surasti gene-
rolą, kad jam perdavus pa-
kvietimą į kažkokį skubą pa-

sitarimą. Taigi yla iš maišo
pradėjo išlysti: mane izolia-
vus, bei tuo visus prigązdinus,
vokiečiai įjieskojo sau kitos au-
kos, kad jos pagelba pamėgi-
nus įvaryti kylį pačių lietuvių
tarpe.

Reikia pasakyti, jog jau ir
prieš sukilimą vokiečių Gešta-
dų ir generolų, įkalbinėdamas
jam, per slapčius agentus lietu-
vių tarpe, kad perimtu vadova-
vimą. Sakyti agentai itikinėjo
generolą būk aš esąs nesukal-
bamas ir savo tokia laikysena
galis pakenkti Lietuvos išlais-
vinimo reikalui. Apie šiuos
įkalbinėjimus generolas Rašti-
kis mane painformavo ir aš ne-
turėjau pagrindo juo nepasiti-
kėti. Buvau dargi jam pataręs
tokių pasikalbėjimų nevengti
ir duoti progos sakytiems agen-
tams daugiau išsiplepėti, kad
galėtume geriau susiorientuo-
ti, kas LAF-tui grėsia iš na-
cių pusės.

Neabejodamas jog generolas
ir toliau laikysis tvirtai ir lo-
jaliai atžvilgiu LAF vadovy-
bės, pasakau gestapiniam kvie-
liui, jog generolas Raštikis yra
kaip tik pas mane ir kad aš
jam pranešiu jog jis yra įjiesko
mas. Generolui paprašius ma-
no patarimo, kaip jam pasi-
elgti, atsakiau, jog su policijos
kvietimu negali nesiskaityti.
Tačiau įspėjau generolą, jog
greičiausiai vokiečiai mėgins
daryti į jį spaudimą. Nuro-

* Balfo koncerte New Yor-
ke spalio 7 d. pelno gauta apie
3.000 dol. Be to salėje pada-
ryta rinkliava, kuria surinkta
1.196,75

* Dr. Pr. Tautvaiša, išlai-
kęs medicinos kvotimus, išvyks
ta į Kaliforniją, Mo. Ten jis
praktikuos mediciną.

* Prof. J. Kaminskas buvo
gražiai pagerbtas lapkričio 2
d. New Yorke savo bičiulių
tarpe. Chicagoj prof. J. Ka-
minskas laukiamas lapkr. 20 d.
jis čia pabus kelias dienas.

* Stasys Pilka ketvirtadie-
nio vakare išvyko į rytines vals-
tybes — savo rečitalių kelio-
nėn. Pirmieji didesni jo susto-
jimai: Rochester, N. Y. (lap.
4), Brooklyn, N. Y., (lap. 18),
Baltimore, Md., ir kit

* Rašytoja Nelė Mazalaitė
parašė novelių rinkinį „Gintari-
niai vartai“. Novelių rinkinys
jau atiduotas spaudai.

* Vasarviečių savininkas ir
visuomenininkas J. Bačiūnas iš-
leidžia monografinio pobūdžio
knęgą apie B. K. Balutį.

* Iš spaudos jau išėjo Ba-
lio Gaidžiūno knęga „Vieneri
metai ir viena savaitė“. Išlei-
do „Dirva“, 186 psl. Kaina 1
dol. 50 ct.

Korsaitis, A. Mikalauskienė,
M. Naujokaitis, M. Neimana-
itė, J. Pronskienė; po \$ 0,50 ir
mažiau: V. Zavadskienė, J.
Mališauskas, G. Banikonienė,
E. Lingienė, A. Mikalauskaitė,
M. Pronskienė, N. Nolytė.

Lietuviai plaukusieji trans-
atlantiniu laivu „Combnerra“ iš
Anglijos, rugsejo 30 d., suau-
kavo T. Fondui \$ 14.50, pri-
siuntė p. P. Baževičius iš To-
ronto. po \$ 2.—: K. Simai-
čiai, L. Tribunevičiai; po \$
1.—: J. Astrauskas, M. Astrau-
skienė, J. Burzevičius, A. Bur-
zevičienė, P. Lukošius, P. Lu-
košienė, J. Matulionis, A. Ma-
tulionienė, J. Miltėnas; po \$
0,50: J. M. Matulionytė, B.
Stonkienė, V. Sližys.

Sirdingiausia dėkui visiems
už priūstas aukas. Ačiū vi-
siems aukavusiems. Rinkė-
jams dėkoju už darbą ir nu-
vargį. Malonu yra matyti, jog
visi įvertinate reikalą, sukelti
sumą, kuri pagreitins mūsų
Tėvynės išlaisvinimą.

Taipgi nuoširdžiai dėkoju K.
L. B. — LOK Toronte už pri-
siųstą auką sumoje tūkstančio
keturių šimtų penkių dol. 34
centų (\$ 1405.34). Labai, la-
bai ačiū KLB už suorganizavi-
mą, visoms organizacijoms pri-
sidėjusioms, rinkėjams ir au-
kojams.

M. Arlauskaitė,
T. F. Igaliotinė. n

džiau jam be mano žinios jo-
rius nuolaidų arba pažadų neda-
ryti, o tik viską, ką patirs, ge-
rai įsidėmėti ir pranešti man,
kad LAF vadovybė galėtų ap-
tarti kaip jį toliau pasielgti.

Deja, generolas Raštikis nei-
tuojau po pasitarimo su vokie-
čiais, nei sekancią dieną iš ry-
to pas mane nebeužėjo, nors ir
buvo laisvas, t. y. nebuvo vo-
kiečių izoliuotas. Todėl aš taip
ir nežinojau, nei su kuo jis kal-
bėjosi, nei ką jam tokio vokie-
čiai pareiškė; taip pat man ne-
buvo žinoma, ar jis, iš savo pu-
sės, yra vokiečiams ką pažadė-
jęs arba prisiejęs iš jų kokius
nors išpareigojimus, kurie jį
varžė pas mane užėiti ir viską
referuoti LAF Vadovybei,
kaip buvau jo išakmiai prašęs.
Tuo visu buvau begal nuste-
bintas ir negalėjau suprasti mo-
tyvų, kodėl generolas Raštikis,
kuris buvo sukilėlių paskelbtosios
Lietuvos Vyriausybės narys,
Krašto Apsaugos Ministris,
nematė reikalinga mane,
kaip tos Vyriausybės Ministe-
rį Pirmininką, vienuokiu ar ki-
toku būdu painformuoti apie
savo pasikalbėjimo su vokie-
čiais rezultatus.

Dar daugiau buvau nuste-
bintas kuomet birželio 27 die-
nā apie 12 val. patyriau jog ge-
nerolas Raštikis neužilgo iš-
skrenda vokiečių lėktuvu į
Kauną. Apie tai pirmas man
pranešė adv. Rapolas Skipitas,

* Amsterdamo Valstybinis
muziejus įsigijo 7 prof. V. K.
Jonyno graviūras. Garsusis
Hamburgo muziejus „Hambur-
ger Kunsthalle“ įsigijo 9 prof.
V. K. Jonyno graviūras. V. K.
Jonynas šiuo metu profesoriau
ja vokiečių meno akademijoje
Mainze ir greitai laiku atvyks-
ta į JAV.

* J. J. Bačiūno vasarvietėje
Blaney Park., Mich. prasideda
stirni medžioklė.

* Architektas Jurgis Oku-
nis parengė dekoravimo pro-
jektą Bostono Amerikos Lietu-
vių autinių S-gos skyriaus nu-
pirktam namui. Dekoravimą
vykdė dail. V. Andriušis ir V.
Vizgirda.

* Chicagoje lietuvių nupirk-
tas alaus bravoras pavadintas
„Baltoji meška“, Fabrikui va-
dovauja alaus specialistai I. Ša-
daskas ir inž. J. Vilutis. Po
naujųjų metų alus jau bus pa-
leistas į rinką.

* Lietuviai, nori palaikyti
ryšius su Olandijoje gyvenan-
čiais tautiečiais, prašomi rašy-
ti: Jokūbas Kleivinis, Chr.
Quixstr. 32. Hoensbrock-L.
Nederland.

* Brazilijoje nuoširdiems
baltų bičiuliams dr. Franchini
Netto ir dr. Rangel Pestanaui,
žymiesiems Sao Paulo visuome-
nininkams, S. Paulo mieste ten
veikiančių Pabaltijos valstybių
konsulatų ir baltų bendruome-
nių vadovų buvo suruoštos
jiems pagerbti vaisės. Iš lietu-
vių pusės jose dalyvavo kon.
A. Polišaitis, kun. P. Ragažins-
kas, pram. St. Vencevičius,
Čiuvinškas, Lb pirm. M. Dan-
ta, sol. K. Ambrozaitis, inž. Z.
Bačelis, L. Valiukas. Baltų
kolonijų vardu aklbą pasakė
St. Vencevičius.

* Spalio 20—21 dienomis
Londone, Lietuvių Namuose,
įvyko penktasis suvažiavimas,
aptaręs vienerių metų veiklą
ir nustatęs gaires kitiems me-
tams. Suvažiavimui pirminin-
kauti buvo išrenkamas P. B.
Varkala, sekretoriauti — P.
Kleiza ir L. Švalkus, mandatų
komisijon — J. Dirginčius, V.
Melnukas, J. Domeika, rezoliu-
cijų komisijon — S. Prapuole-
nytė, V. Ignaitis, K. Barėnas.
S-gos pirm. išrinktas M. Bajori-
nas, valdybon — kun. A. Kaz-
lauskas, prof. S. Žymantas, inž.
S. Salkauskas, inž. J. Vilčins-
kas, kandidatai — P. Bulaitis,
S. Prapuolėnytė. Tarybon —
P. B. Varkala, J. Senkus, M.
Kriaučionis, P. Duoba, V. Ig-
naitis. Revizijos Komisijon —
J. Dirginčius, K. Valteris, K.
Žukauskas. Garbės Teisman
— N. Mockus, T. Vidugiris, O.
Kairiūkšienė, A. Pužauskas,
P. Kleiza.

* Sol. F. Korsakaitė lapkr. 24
d. Los Angeles Wilshire Ebell
teatre dainuos „Cavaleria Rus-
ticana“ operoje Santucos parti-
ją.

* Lapkr. 18 d. Los Angeles
lietuviai Šv. Kazimiero salėje,
2704 St. George Str., minės
Kariuomenės dieną.

* Dail. Puzinas dalyvavo Los
Angeles miesto metinėje dailės
parodoje.

* „Lietuvių Dienų“ lapkri-
čio mėnesio numeris labai gra-
žiai iliustruotas.

* Senas Varpininkas ir „Var-
po“ redaktorius prof. dr. J. Ba-
gdonas ruošiasi vykti į JAV, kur
yra kiek anksčiau apsigyvenusi
jo duklė.

—Vatikane greitai laiku nu-
matoma slaptoji konsistorija,
kurios metu Popiežius paskirs
trūkstantus 21 kardinolą.

—Kanados sostinės, Ottavos
miesto majoras yra moteris Ch.
Whitten, vienbalsiai išrinkta
tom pareigom.

—Naujausia Lietuvoje yra
tai, kad okupantas jon pradėjo
vežti Korejos pabėgėlius, ku-
riais tikisi dar labiau atmiešti
ir taip jau išretintus lietuvius.
Kėdainių apskrity apgyvendin-
ta 40 šeimų ir 200 vaikų, kurie
esą karo metu netekę tėvų.
Bet ar taip yra tikrai, sunku pa-
sakyti, nes sovietai iš visur gro-
bia vaikus ir juos slepia.

— Italų archeologai netoli
Romos rado hipopotamo ir
dramblio likučius. Šie gyvu-
liai toje vietoje gyveno prieš
70.000 metų.

— Texas, USA, katalikų
yra 70 nuš. Toliau pagal didū
ma eina Lafayette, La. 60 nuo
šimčių ir Providence 55 nuš.
Toliau eina Worlchester, Mass.
su 47 nuš., Springfield
Mass. su 46 nuš., Springfield,
Mass. su 46 nuš., Buffalo su
45 nuš., Boston su 44 nuš.,
Newark 42 nuš., Chicagoje 41
nuoš., New York 28 nuol., o
Philadelphia 26 nuoš. Kiti
miestai turi mažiau.

— L'Osservatore Romano
įdėjo žinią iš Urugvajaus sos-
tinės Montevideo, kur kalba-
ma apie lietuvių delegaciją pas
vietos arkivyskupą A. M. Bar-
bieri. Dienraštis sako, kad lie-

* Daugely Amerikos kino-
teatrų eina filmai su jauna ar-
tiste Ruth Roman, kuri yra,
kaip ji pati sakosi, lietuvių imi-
grantų duklė. Apie jos lietu-
višką kilmę rašo ir amerikoniš-
ki laikraščiai. Dabar Ruth te-
turinti 28 metus, jau yra ži-
noma žvaigždė. Ji ištekojo už
Mortimer Hall. Jos vienintelis
noras: „Pasidaryti dar geres-
ne artiste ir būti įvertinta“.

* Sol. F. Korsakaitė lapkr. 24
d. Los Angeles Wilshire Ebell
teatre dainuos „Cavaleria Rus-
ticana“ operoje Santucos parti-
ją.

* Lapkr. 18 d. Los Angeles
lietuviai Šv. Kazimiero salėje,
2704 St. George Str., minės
Kariuomenės dieną.

* Dail. Puzinas dalyvavo Los
Angeles miesto metinėje dailės
parodoje.

* „Lietuvių Dienų“ lapkri-
čio mėnesio numeris labai gra-
žiai iliustruotas.

* Senas Varpininkas ir „Var-
po“ redaktorius prof. dr. J. Ba-
gdonas ruošiasi vykti į JAV, kur
yra kiek anksčiau apsigyvenusi
jo duklė.

kad suparalizavus jos veikimą.
Jų planas, matomai, buvo šis:
izolavius mane, kaip sakytos
vyriausybės Ministerį Pirmi-
ninką, suvilioti kitą tos Vyriau-
sybės narį, kad šia intriga ir
spaudimu iš viršaus, visa III-
jo Reich'o galia užgulius pačią
tą Vyriausybę Lietuvoje ir pri-
vertus ją pasišalinti, arba pa-
sidaryti nacių politikos įran-
kiu.

Šioje vietoje taip ir norėtusi
suukti: Koks didelis panašu-
mas tarp nacių politikos meto-
dų ir tų, kuriuos Lietuvos isto-
rija mums primena iš Kry-
žiuočių Ordono laikų! Ji pa-
duoda faktus, kaip Kryžiuo-
čiai anoje žiloje praeityje be-
pagrindo ir priežasties užpul-
dinėdavo mūsų protėvius, kaip
siekdavo supjudyti lietuvių
kunigaikščių vieną prieš kitą,
kad juos paeiliui nugalėtų; su-
kaip sulaukydavo jų pasiunti-
nius, kiškavo juos į rūsius ir
juos kankindavo, kad padarius
nuolaidesniais, arba privertus
pasidaryti savo krašto išdavi-
kais, ir tt. Panašiai pasielgė
ir naciai prieš dešimt metų: jie
pavydo Lietuvai laisvės, be pa-
grindo ir priežasties suklė-
dėdavo dėl Lietuvos nepri-
klausomybės paskelbimo, su-
areštavo jos teisėtą Diplomati-
nį Atstovą Berlyne ir jį izolia-
vo, kad nebegalėtų atlikti savo
pareigos; po to griebėsi kry-

tuviai, atsilankę tautiškuose
drabužiuose, nešdami vėliavą.
Arkivyskupas į sveikinimą at-
sakęs labai maloniais žodžiais.

— 1952 m. sausio mėn. pra-
dės galioti švedijoje išleistas
įstatymas, liečiąs religijų lais-
vę. Pagal šį naująjį įstatymą
Katalikų bažnyčiose sudary-
tos moterystės bus laikomos
tesiskai galiojančiomis, bus lei-
diama krašte steigti katalikų
venuolynus, katalikų kaip ir
liuteronų bažnyčios bus atlei-
džiamos nuo valstybinių mo-
kesčių. (Šiandien švedijoje
yra 16 tūkstančių katalikų iš
7 milijonų gyventojų. Per pas-
kutinius penkerius metus šve-
dijos aktalikų skaičius padvigū
bėjo, nes joje apsisosto daugė-
lis katalikų iš Lietuvos, Len-
kijos, Vengrijos, Čekoslovakijos
ir Italijos.

— Amerikos karinis lėktu-
vas, tipo „Douglas Skyroiket“
pasiekė rekordinį skridimo
greitį. Jis 70.000 pėdų aukš-
tyje skrido 1.300 mylių per va-
landą greičiu arba tik 20 my-
lių lėčiau, kaip tokioj aukštu-
moj sklinda garas.

— Rytiniame Berlyne vie-
nas laivas šprė kanalu vežė
200 vaikų vasaros stovyklon.
Staiga laivo katilas sprogo.
Apie 70 vaikų žuvo.

— Vamzdžiais buvo tiekia-
mas vanduo ir benzinai, bet
dabar Amerikoj tokiu keliu bus
iš fabrikų tiekiami ir svaigina-
mieji gėrimai ir sandėlius. Ame-
rikiečiai pirmieji įtaisė šnapsa-
tiekus.

* „Rūtos“ meno ansamblio ve-
dėjas Alg. Kačanauskas Brook-
lyne suorganizavo kvartetą.

* LE Lietuvių grupės pirm.
p. Sidzikauskas suruošė VLI-
ko nariui ir Soldem lyderiui
prof. J. Kaminskui pagerbti pri-
ėmimą, kuriame dalyvavo visa
Patar. grupė, gen. kons. Bud-
rys, konsulai A. Simutis ir Sta-
šinskis, M. Kižytė, Amerikos
Blaso štabas, kunigų centro
pirm. prel. Balkūnas, BALFO
dir. Trečiokas ir kt. Prof. Ka-
minskas papasakojo apie VLI-
ko derybas su Lozoraičiu.

* Dail. Albino Bielskio ta-
pybos studijos mokinių darbų
paroda buvo spalio 27 d. Vale-
šaitės ir Lazauskienės šokių
studijos patalpose.

* Aleksandras Vasiliauskas-
Wesley, dramatinis tenoras,
koncertavęs Amerikos ir Kana-
dos miestuose dainavęs su Det-
roit simfoniniu orkestru, taip
pat per NBC ir CBS radijo tink-
lus, pakviestas į New York
Opera Co. Jis pasirodys Čai-
kovskio operoj „Mazepa“ lap-
kričio 6 d. Carnegie Hall New
Yorke, o lapkričio 9 d. Phila-
delphijoje.

žiukiškos intrigos kad sukir-
šinūs tarpusavyje Lietuvos Vy-
riausybės narius: vienam už-
nėrus policijos kilpą ant kak-
lo, kitą pavertus savo intrygų
įrankiu, o į visą pačią Lietuvos
Vyriausybę taikant durklą iš
už nugaros...

Nors ir skaudu prisiminti,
bet tenka konstatuoti jog kal-
bama nacių intriga be mažai
ką būtų jiems pasisekusi. Kol
nebuvo paaikšėję, kuriais tiks-
lais vokiečiai generolą Raštikį
taip staigiai nusigabeno lėktu-
vu į Kauną, buvo kilę lietuvių
tarpe Berlyne pažiūrų skirtu-
mų. Vieni pamanė, kad vokie-
čiai patikėjo generolui Lietu-
vos Vyriausybės vadovavimą,
supykę ant manęs už nepaklus-
numą. Buvo atsiradę net ir to
kių, kurie tuo beveik džiaugė
si, prileisdami kad, mane nu-
šalinus, sakytą Vyriausybę bus
galima paversti vienos politi-
nės srovės įrankiu. Kiti dėl to
labai susilauerimavo, darė LAF
Vadovybei aštrių priekaištų už
tokį neva neapsiūrėjimą. Nei
vienis, nei kiti, deja išslyk nesu-
siorientavo ar nenorėjo supras-
ti jog naciai panaudojo gene-
rolą Raštikį ne sakytai vyriau-
sybei vadovauti, bet jai numa-
rinti. Todėl nebuvo pagrindo
nei vieniems džiaugtis, nei
kitiems aliamuotis: visų parei-
ga buvo laikytis vienybės!

Bus daugiau.

Gedimainių dinastija

Iš albumo „Lietuvos Valdovai“.

RAŠO DR. J. DEVEIKĖ.

Šiandien, amžių perspektyvoje, anų dienų aistroms nutilus, džiaugsmam, skausmams aprimus, dar didesniems atsira dus, šviesesnėn ateitin nusižiūrėjus — metas kalbėti apie Gedimainius, apie kiekvieną atskirai ir apie visus kaip visumą.

Nagrinėjant jų būdą, svariant jų gyvenimą, galima būtų drąsiai juos priskirti prie padoriausių dinastijų Europoje. Bet šiandien mes žinom tai, ko jie nežinojo, net, juodžiausio nusiminimo valandomis, numatyti negalėjo: Didžioji Lietuva prarado savąją nepriklausomybę. Neužmirškim, be kovos ir tuo metu, kai prancūzai savo revoliuciniuose šukiuose skelbė tautos apsisprendimo laisvę, lygįbę, brolybę. Smuko Lietuva, žuvo iš vidaus, veikiamą jėgų, dar neišaiškintų, bet nesveikai iš tautos gelmių į valstybės ir tautos viršūnes išplaukusiu.

To neregėto istorijoje įvykio šviesoje ir Gedimainių vertinimas turi būti visai kitoks negu, negu kad jis būtų buvęs normalioje valstybėje.

Kaip ir kodėl Lietuva 1796 m. prarado nepriklausomybę? Kodėl taip atsitiko? Kaip tas įvykis pribrendo? Tai vis klausimai kuriuos statė stato ir statys visi tie, kurie domisi ir domėsis mūsų tautos ir visos Rytų Europos praeitimi.

Tie klausimai tampa dar aktualesni žinant, kad lėtai, bet nuosekliai, Maskva užėmė Vilniaus vietą, tapdama visos Rusijos lygumos ir gretimų sričių sostine. Tada, kai dar 16-jo amžiaus pradžioje viskas lėmė Vilniui taja sostine būti. Vilniui, kuris tais laikais buvo vienos didžiausių Europoje valstybių sostinė. Dar svarbiau vienos, geriausiai tvarkomos. Lietuva, ano meto susiskaldžiusioje Europoje buvo viena labiausiai centralizuotų valstybių, turinti vienus visai valstybei įstatymus, kurie draudė svetimiesiems kisti Lietuvos vidaus reikaluosna, būti jos valdininkais, net pirkti žemes. Tie įstatymai, panaikinti 1840 m. formavo Lietuvos piliečius dar vieną kartą pirmosios rusų okpacijos metu.

Žinia. Buvo jų tarpe visokių. Iki penkioliktojo amžiaus vidurio, didžiausiais dvasios galiūnais ir protu užpildė savo gretas. Buvo jų tarpe ryterių tauriausių. Tokiais, didžiausi mūsų priešai juos vadina. Paniūrusių, lyg pasislėpusių savy, kai artimiausi nežinojo, ką valdovas ryt darys. Neklausė jo. Žinojo — neapvils. Ir tų, ką Vakaruose šviesos ir pasipirties jieškojo. Byzantijos įstatymus gabeną pas save. Valstybės vyrų nuostabių jų tarpe buvo. O raštai, jų vardu, tolimuosna kraštuosna keliavo, didžiųjų valdovų va

Atsiminimas apie juos, ateidamas iš amžių glūdomos, prikėlė mus. Jis ragina budėt, tau tos turtų sargyboje stovėt, tarytum skelbdamas: Tautos dvasia dar neišblėso. Naujais galiūnais ji prabilo. O mes ir tie, kurie ateis po mūsų, per šimtmečius išmokę juos paneigti, iš savo tarpo juos išskirti ir svetimiesiems juos priskirti, ar atpažinti juos, paženklintus ta galia? Jei taip, tai kaip anais gerais laikais lietuviai darė, tik atpažinę. Paremsime juos, užmiršdami, nepastebėdami jų būdo nelygumų, jų klaidų, mokėsim pastebėti tik tai, ką jie didingo tautai ir žmonijai duos. Darbais matuosim juos — Tautos galiūnus. (d. b.)

KAS SKAITO

„NEPRIKL. LIETUVĄ“ —

REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

JONAS GAILIUS

EMILĖ

NEATSARGIAI užkliudyta knyga krinta ant žemės ir plačiai išsiskleidžia.

Stacionis pasilenkęs pakelia ją ir padeda ant stalo. Pasakui atsisėda sename fotelyje, atsiskleidžia įvairaus didumo popieriaus lakštus ir, nervingai rūkydamas, skaito senus rankraščius.

Už sienos, dideliame erdviame kambaryje Balėnaitė sklaido įvairias nuotraukas ir niūniuoja dainą apie aukštą pusį.

Ji prisimena paskutinio pavasario bičiulį Petrą ir, netgi nenorėdama, lygina ją su čia sutiktuojau.

Petras — visuomet ramus, linksmas ir patenkintas. Vėdėsi ją į šilus, dainuodamas skynė žibutes, pasakojo praeities pasakas. Niekuomet jam nepriekaištavo, niekuomet jos neįtarė. Ir dabartiniai jo laišakai linksmi, jausmingi, laimės svajonėmis nuautsi. Jis pasakoja apie savo darbus, apie ateities planus, džiaugiasi laimėjimais ir niekad nepasiskundžia.

O šitas... rūsčiai užsidaręs, dažnai niūrus ir neatviras. Kalba neaiškiomis sąvokomis, kai kada nedasako, staiga nutyla. Jo galva pilna drąsių idėjų, vidus — draskančio nerimo. Retai kada ją pakalbina, bet kalbėti su juo niekuomet nenusibosta.

Kai su Petru kalbėdavosi, būdavo ramu ir lengva. Kai su šituo dalinasi mintimis, jaučia bundantį nerimą ir nesuprantamus jausmus.

Balėnaitė užuodžia kaimyno cigaretės kvapą ir truputį nukaista.

Ne, ji nebarškina į jo kambario duris ir neis naujos knygos. Juk jai dar ir savo knygų užtenka. Galbūt, jis dabar

ANTANAS RŪKAS

LAISKAS BERŽELIUI

Ak, berželi žalias,
mano tiek lankytas
Kaip tu besvyruoji
vakarėlis, rytas?

Kas tave aplanko
Tamsią naktį graudžią?
Kas lapelį žalią
prie širdies priglaudžia?

Stovi tu ten vienas
ir liūdnai dūmoji...
Kad turi širdelę,
nieks nepagalvoja.

Ir manęs neguodžia.
Kartais nusijuokia,
kad man baisiai trūksta
net berželio tokio;

kad aš toks benamis,
niekad nemylėtas,
kad gražiausiam mieste
nerandu sau vietos.

Niekad nesurasiu.
Pas tave sugrįšiu
ir, lyg mylimiausia,
kaip lankiau — lankysiu.

NOKTURNAS

Ar pastebėjai, kokios nuostabiai gražios naktys
kalnų papėdė?
Viršūnės eglė ima plaktis,
o toliai, neišaiškinti ir tamsūs, didingas giesmes gieda.

Ar pastebėjai, kaip paklydęs mėnuo uolų šešėliais
dangstos,

kelio begaliniame danguj neradamas?
Viršūnės eglė lankstos,
o žvaigždės alpdamos, ir didelės ir mažos, gėsta.

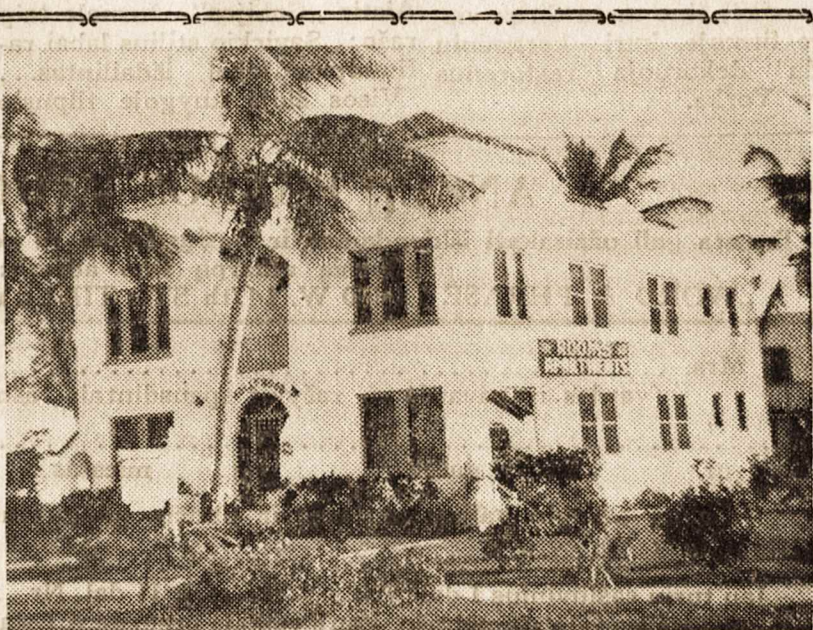
Ar pastebėjai, kaip migla iš skardžių, duburių, tarpeklių
lėtai, bet atkakliai į viršų kyla,
skandindama aukštų aukščiausių kalnus, o sulankstyto
eglės

išsitiesia, lyg priešmirtinei maldai, šurprios ir nebylios?

Jei tokia gražią naktį kalnų papėdėje buvai pajutęs
troškulį gyventi,
išbraižiosi marias visas, išvaikščiosi šalis, dar niekad
nebūtas,

ir grįši žemei mylimai galvos nulenkti.

Iš tik ką išėjusios Antano Rūko knygos „Bokštai, meilė ir buitis“.

JOS. YASAUSKIS

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida.

Gražiausia ir patogiausia vieta
Vakacijoms, tai palmuotame Hollywood Floridoj. Apartamentus užlaikome pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus lietuvius atsilankyti į saulėtą Floridą, nes čia būna nuolatine vasara. Svečius iš geležinkelio stoties parsivežame, paskambinus telefonu 3290.

skaito Nietzsche ir svajoja apie antžmogį. Juk ir jame galima įžiūrėti atkaklaus užsispyrimo ir išdidumo ženklų.

Staiga ji atsimeina paskutinį kartą jo pasakytus žodžius: — Emile, seniai klajoju tarp žmonių, bet vis dar nerandu sielos. O ji, man rodos, taip arti manęs...

Vėl iškyla ramus Petro veidas, ir Balėnaitė užsidengia rankomis akis.

* * *

JUODU išeina į laukus.

Vakaras klostosi sūtemų skraistėmis. Vėjas nurimsta, tik paslaptingai kuždasi medžių šakos.

Gatvė pasibaigia. Priešais, už balto smėlio lauko, senutės kapinės.

Šiandien jis nekalbus. Galvą nuleidęs sunkiai velka kojas, kartkartėmis stukteldamas lazda į akmenį.

— Kodėl jūs nekalbate? — žiūrėdama į jo veidą, klausia Balėnaitė.

— Girdi: smėlys čėža, medžių viršūnės ošia, palinkusios smilgos šlama... — atsako Stacionis ir apsidairo.

Tylėdami įeina į kapines. Kraupus šūrupo jausmas aplieja mergaitės krūtinę. Šalia tako gėlių žieduose skęsta neseniai žuvusio Jankūno kapas. Maža pušelė paslaptingai kuždasi su baltmarškininiu beržu.

Ten toliau dviejų mergaičių kapai. Dar neseniai jos krykštė, dainavo, rinko gėles, bet neliamė su ugnimi nutraukė jų dainas.

Stacionis lazda užkliudo ant tako gulintį akmenį ir, triukšmo išsigandusi, kvarkaudama sunkiai nuskrenda varna.

Emilė prisiglaudžia prie Stacionio. Jai baugu ir nejauku.

— Jei aš jus vieną palikčiau? — keistai šypsteli Stacionis.

— Oi ne! To jūs nepadarysite! — mergaitė išikabina į jo ranką. — Aš bijau...

— O aš ne! Mirusiųjų vėlės ramios, kaip laukų vėjelis. Jų nereikia bijoti. Tik įsiklausykite, kaip žolelės kuždasi,

Mokslo-technikos naujienos

ŽMOGAUS MAISTAS

Visiems yra žinoma, kad namus. Termitai esą turi anažmogus yra visavalgis — jis nasos skonį. Šiaur. Amerikos valgo viską, net ir tokius dalykus, kurie nevirškinami.

Tačiau žmonių maistas įvairiose šalyse įvairiai suprantamas ir vertinamas. Šioje srityje pasireiškia net didelių priešingumų. Kas viename krašte laikoma delikatesu, kitame — laikoma nevalgoma bjauryste. Pav. varlės, sraigės, kregždžių lizdai, skėriai, skruzdės ir tt.

Senais laikais, kai nebuvo ištirtas maistas, vieni produktai, kaip pav. žuvis, augalinis aliejus ir pan., buvo laikoma „pasninko“ maistu, o gyvulinis maistas — priešingos reikšmės maistu. Dabar gi mokslas yra nustatęs, kad ir augaliniai ir gyvuliniai riebalai yra tie patys riebalai; mėsa, būtų ji žuvis ar gyvulienas, taip pat yra ta pati mėsa, tos pačios sudėties. Todėl tikybinės pažiūros ir pasnikų ilgai nepasidūrė kitokios. Todėl ir gyvenia dabar turi kitokią vaizdą.

Labai įdomią knygą tais klausimais išleido Amerikos mokslininkas, Amerikos Gamtos muziejaus direktorius, dr. C. H. Curran. Jo knyga apie maisto dalykus, pavadinta „Insects in Your Life“ — lietuviškai „Vabzdžiai jūsų gyvenime“ — patiekia labai įdomių smulkesnių. Jis yra vabzdžių specialistas ir yra ištyręs ne tik vabzdžių gyvenimą, bet ir jų panaudojimą mitybos reikams. Jis patiekia visą eilę pavyzdžių.

Afrikos bušmėnai vabzdžius naudoja kaip kasdienį maistą, be kurio jų mityba būtų neįmanoma, kaip pas mus be duonos. Kiti Afrikos gyventojai skėrius (šarančius) laiko Dievo dovana, arba iš dangaus krintančiais milžiniškais debesimis. Tada juos gaudo ir sandėliuoja, o paskui paspurgina ir valgo. Bet skėrių medžiotojai neišsilaiko prieš delikatesą — nurovę sparnus ir paskutines kojas, su malonumu valgo žalius. Arabijoje ir Egipte skėriai valgomi ir šiandien. Sename testamentе minima mana, kuria dykumoje, auga vadinamas žydai dykynėje pasisotinę, buvusi skėriai. Šv. Jonas taip pat svaigina, kaip narkotikai.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Visi įsigykite Naują Knygą, POEZIJOS ANTALOGIJĄ „ŽEMĖ“. Antalogiją redagavo Kazys Bradūnas. Studijini (65 psl.) knygos įvadą parašė Juozas Grinius. ŽEMĖJE — savo brandžiausią kūrybą spausdina: Juozas Kėkštis, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka Niliūnas, Vytautas Mačernis ir Henrikas Nagys. ŽEMĖJE išleido „LIETUVIŲ DIENOS“, 9204 S. Broadway, Los Angeles, California. Knyga yra iliustruota ir atspausdinta dviem spalvomis. Apie 200 puslapių. Kaina 4,— dol. ŽEMĖJE galima įsigyti pas leidėją ir šio laikraščio administracijoje.

JAV indėnų rezervate, Arizonos ir Naujosios Meksikos dykumoje, auga vadinamas Peyote augalas, kurio vaisiai vusi skėriai. Šv. Jonas taip pat svaigina, kaip narkotikai.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

Indėnai kartkartėmis ruošia Afrikos gyventojai valgo to svaigalo „partijas“ ir paskui termitus, kurie, panašiai į smarkiai linksminasi. Tai esąs skruzdės, stotasi labai didelius kenksmingas svaigalas.

KULTŪRINĖ KRONIKA

LIETUVOS OPEROS PRISI MINIMAI CHICAGOJE

„Margutis“ gruodžio 16 d. lirodymą, koks buvo atliktas Chicagos Muzikos Rūmuose—Orchestra Hall, 216 S. Michigan Ave., ruošia „Lietuvos Operos Prisiminimą“. A. Kas kas ir I. Nauragis padainuos operos arijų, pritarint 70 asmenų Chicagos Simfonijos orkestrui. Motekaitienė ir A. Kalvaitytė dainuos iš „Aidos“ duetą, duetą iš operos „Carmen“ dainuos sol. Bičkienė ir St. Baranauskas. Koncerto programoje yra numatyta „sodo scena“ iš operos „Faustas“. Margaritos partiją atliks Pr. Bičkienė, Fausto — St. Baranauskas, Mefisto — Nauragis ir Martos S. Adomaitienė.

Programoje bus dar Verdi operos „Likimo Galia“; ir Beethoveno uvertiūra iš operos „Fidelio“.

„Likimo Galioja“ Verdi vaizduoja žiaurią likimo įtaką žmogui gyvenime, o Beethovenas uvertiūra išskleidžia vadavimą iš despoto vergijos ir baigiasi džiaugsmingu himnu žmogui laisvei. Šios abu kūriniai išpildys Chicagos simfonijos orkestras, kurį diriguos Lietuvos Operos dirigentas Vytautas Marijošius ir Aleksandras Kučiūnas.

ADELAIDĖS LIETUVIŲ CHORO OKONETRAS

Rugpjūčio 31 dieną Adelaidės lietuvių vyrų ir mišrus choras, vadovaujami muziku V. Šimkaus, o taip pat solistė G. Vasiliauskienė ir smuik. Pr. Matukas davė Adelaidės lietuvių ir australų visuomenei viešą koncertą.

Tai buvo choro pirmas toks išėjimas į viešumą. Koncerto programoje — lietuvių kompozitoriai, vienas kitas ne lietuvis.

Koncertas praėjo su dideliu pasisekimu. Didžiausias australų dienaarstis Adelaidėje, „The Advertiser“, apie koncertą atsiliepė:

„Retai Adelaidė turi progos nesio. Labai gražiai paruoštas išgirsti tokį puikų muzikinį pasirodymą.“

Jau išėjo iš spaudos PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS LEIDYKLOS išleista knyga — geriausia kalėdinė dovana —

TĖVŲ PASAKOS

iš lietuvių pasakų lobyno parinko ir skaityti paruošė A. Giedrius, iliustravo dail. J. Kaminskas. Knyga kietais viršeliais, 150 pusl., didelio formato, su plačiu autoriaus įvadu apie lietuviškas pasakas. Kaina \$ 1,90

- Be to, leidykloje dar galima gauti:
1. Lietuvių Kalbos Vadovas, Prof. P. Skardžiaus. \$ 4,50
 2. Princas ir Elgeta, Mark Twain, apysaka. \$ 1,20
 3. Normuotos šypsenos, Brazvilis, feljetonai. \$ 0,25
 4. Žemės Pakopos, J. Baltrušaitis, eilėraščiai. \$ 0,75
 5. Rūtėlė, Gerūtis, skaitymai 3 sk., gamta. \$ 2,—
 6. Tėvelių Pasakos, A. Giedrius. \$ 0,25
 7. Vilkas Meškeriotojas, Pr. Imsrys, eil. pasaka. \$ 0,25
 8. Tolumos, F. Kirša, eilėraščiai. \$ 0,75
 9. Daili Saulutė, Kolba, spalvuoti piešiniai vaikams. \$ 0,50
 10. Po Rūsčiuoju Dangum, L. Šeštokienė, novelės. \$ 0,25
 11. Vytureliai Laukuose, Šimaitis, eilėr., įrišta, iliustr. \$ 0,65
 12. Lietuvių k. gramatika, geografijos, istorijos, gamtos m., skaičiavimo vadovėliai po \$ 0,50

Platintojams nuolaida. Kreiptis: Litauisches Zentralkomitee, Verlag (20a) Hannover, Hegelstr. 7 Germany ir pas vietos platintojus.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Leidykla.

— Bet tas ramumas manęs nemasino, — prisipažįsta mergaitė ir smalsiai seka Stasionio veidą. — Man patinka vėjai, audros, man patinka neramūs žmonės!

— Tačiau nelengva laiptoti kalnų viršūnėmis, kur laukiniai vėjai daužosi. Slėnio gyventojai smulkmenomis pasitenkina. Jų miegas gilesnis ir sapnai ramesni.

— Bet nėra kam jų dainos klausyti, — pabaigia mergaitė.

Vakaras landžioja kartu su jais. Dainuoja Nemunas, nerimsta pušynas ir aimanuoja smėlys po kojomis.

Išbaidytas paukštis purpteli ir cypsėdamas nuskrenda į tamsumas.

Maži miestelio namų langai žiburiuoja. Kambariuose ramu, miela ir nuo sienų žvalgosi paveikslai.

* * *

STACIONIS sklaido storą užrašų sąsiuvinį. Kai kurios vietos subraukytos, suteptos. Kai kurie sakiniai stipriai pabraukti.

Pats stebisi, kaip Emilė ryžosi leisti jam skaityti. Pradžioje visur figuruoja Petras. Su juo jai lengva ir ramu. Jis sutirpdo jos nerimą ir atneša glėbį palaimos.

Toliau keli žodžiai apie jį. Sekantis sakiny subraukytas, užjuodintas.

Kitoje vietoje mergaitė rašo: „Aš matau jį klasėje. Jis stovi mokinių akivaizdoje ir galvoja: „Aš noriu didelis būti! Antžmogis!“ O mokiniai laukia iš jo širdies... Žmogau, kodėl tu per save nematai kitų?“

Perverčia kelis puslapius ir skaito toliau: „Šiandien jis man pasakė: „Esu pasiryžęs daužyti stabą,

ANDRIŲ KUPREVIČIŲ GIRČELISTAS MYKOLAS SAULIUS SIMFONIOJE.

Pianisto, Andriaus Kuprevičiaus meninė veikla kaskart pa siekia platesnius horizontus. Po labai sėkmingų jo koncertų Misionės sostinėje, jis gavo visą eilę kvietimų koncertuoti įvairiuose Argentinos šiaurės teatruose.

Rugsėjo 23 d., puošniame Buenos Aires Consejo de Mujeres teatre, Andriaus Kuprevičiaus vadovaujamas lietuvių Tautinio meno Ansamblio Choras „Daina“ davė koncertą.

Spalio 25 d. A. Kuprevičius skambino kaip solistas Radio del Estado Simfoninio orkestro, vadovaujamo prof. B. Bandini, koncerte, Buenos Aires Universiteto, Teisių Fakulteto Rūmų puošnioje auditorijoje. Koncertas buvo perduotas per radiją. Jį girdėjo Argentinos gyventojai ir užsieniai.

Buenos Aires teatre Odeon Andriaus Kuprevičiaus piano koncertas įvyko spalio 30 d. Šio koncerto programą sudarė Bach, Liszt, Beethoven, Čiurlionio Debussy ir kitų pasaulinių kompozitorių kūriniai.

PRANCIŠKONŲ SPAUDOS CENTRO VAJUS

Spaudos Centre spausdinami Pranciškonų leidiniai: „Darbininkas“ du kart savaitėje išeinąs liakraštis, „Aidai“, mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo žurnalas, „Šv. Pranciškaus Varpelis“, religinio-patriotinio pobūdžio laikraštis. Taip pat kiti lietuviški žurnalai, „Ateitis“, „Karys“, įvairaus turinio knygos ir mokykloms reikalingi vadovėliai. Naujajam Pranciškonų vienuolynui ir Spaudos Centrai aukštas prašoma siųsti šiuo adresu: Franciscan Fathers 680 Bushwick Ave, Brooklyn, N. Y., USA.

— A. Košubienė, žinoma keramikė, šiuo metu dirba vienoje firmoje, kuri keraminiu būdu dekoruoja restoranus New Yorke.

LIUS SIMFONIOJE.

Mykolas Saulius dirba viename didžiųjų JAV simfoninių orkestrų San Antonio, Texas, kaip čelistas.

Labai sunkiomis aplinkybėmis sėkmingai naudoja kultūrinės jėgos valstybėse, kur pro fesinės varžybos yra didelės ir pasiūla kultūrinį jėgų plaukia iš viso pasaulio.

Prieš dvejus metus M. Saulius to orkestro sudėty koncertavo ir Montrealy.

— Petras Babickas baigia rengti spaudai naujų kelionės išpuodžių, kurie išeis vardu „Keliu į Amazonę“. Knyga bus gausiai iliustruota autoriaus kelionės metu padarytomis nuotraukomis.

— Pianistė A. Kepalaitė New Yorke varžybų būdu laimėjo stipendiją studijoms gylinti pas prof. Friedbergą.

— Op. sol. Al. Dičiūtės dainos rečitalis bus lapkr. 17 8.30 vv. Kimbal Hall. Akompanuos dirigentas prof. Astor.

— „Naujienu“ rudeninio vakaro programoj dalyvavo vaidintojai: R. Motulevičiūtė, A. Brinka, P. Mačys ir pats pjesės autorius A. Rūkas; dainininkai: A. Kalvaitytė ir A. Steponavičienės trio (J. Bobinienė, E. Kristonaitė, G. Peškienė), akomp. S. Kalvaitis; šokėjai: I. Ralienės tautinių šokių grupė. Parengimas buvo lapkr. 11 d. Sokolų salėje.

— Op. sol. V. Jonuškaitė lapkr. 4 d. Chinagoj dainavo galestingųjų seserų sukaktuviniame parengime.

KNYGA APIE KURIĄ KALBAMA

Apie neseniai iš spaudos išėjusią Jurgio Savickio novelių knygą „Raudoni batukai“ plačiai kalbama ne tik skaitančioje visuomenėje, bet ir spaudoje. Rašytojas ir kritikas Jonas Aistis „Gabijos“ žurnale taip rašo: „Savickio stilius labai rafinuotas, labai išdailintas... Visos šioje knygoje tilpusios A. Židonytės veikalą

VEDA SKTN. J. BULOTA.

33 METŲ SUKAKTIS.

Lapkričio 1 d. suėjo 33 metų, kai Lietuvoje įsikūrė skautai. Organizacijos pradžia buvo nelengva. Ilgainiui ji sustiprėjo, išsiplėtė ir dabar apima didelę jaunimo dalį, žinoma, tiktai už Lietuvos ribų, nes Lietuvoje okupantas šios organizacijos ne tikrai neleidžia, bet persekioja ir buvusius jos narius.

Įkurtuvės įvyko Vilniuje 1918 metų lapkričio 1 d. Vyr. skautin. Petras Jurgėla ten suorganizavo pirmąjį lietuvių

novelės įdomios ir originalios... „Raudoni batukai“ tikrai šviežia ir didelė knyga. Ji yra meistriška. Dienraščio „Draugo“ Nr. 241 literatūriniam priede rašoma: „Jurgio Savickio siužetai „pikantiški“... Jurgis Savickis — novelės meistras. Mes džiaugiamės jo naująja novelių knyga „Raudoni batukai“.

Gražiai išleistas knygos kaina \$ 1.50. Gaunama šiuo adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

„AIDAI“ lapkr. mėn. turiny turi: Dr. A. Juškos — Karaliaus Mindaugo krikštas, Dr. A. Baltinio — Literatūros nusikalstamumas, Iz. Vasyliūno — Ekspresionizmas ir kt.

P. Jurkus rašo apie Juozą Kruminą, J. Kubilius — Kaip Cvirka savo raštus taisė; Aug. Ruginis recenzuoja J. Kėkšto „Ramybė man“, J. Br. — P. Pilkos „Žvaigždžių jieskiojimas“, Dr. J. Grinius, apibūdinamas prancūzų kalba prašytą A. Židonytės veikalą

ANGLŲ KALBOS VADOVA

Tamsta gali užsisakyti iškirpdamas ir pasiųsdamas su čekiu ar pašto perlaida žemiau tilpusią atkarpą šiuo adresu:

„WORD & PHRASE“, 6660 W. 147th ST., TINGLEY PARK, ILL.

Mr., Mrs.	(vardas ir pavardė — rašykite spausdintais rašmenimis)		
nr.	gatvė	miestas	valstybė
Užsakau „Anglų kalbos vadovą“ ir siunčiu pinigų už sąsiuvinį \$			
Jau turiu sąsiuvinį I dal. Nr. ir II dal. Nr. (Kas čia pastabos neįrašo, gau s veikalą pradedant I-siais saks.)			
Priedu: čekį-money orderį.			
(parašas)			
Leidyklos pastabos:			
Norėdamas gauti vieną sąsiuvinį susipažinti, atsiųsk 60 c. pašto ženklais.			
Nemokamai vieną prenumeratą gaus tas, kas surinkęs atsiųs keturias prenumeratas.			

Prenumeratos kaina JAV:
Atskiras sąsiuvinys .. \$ 0,60
5 sąsiuviniai .. \$ 2,75
10 sąsiuviniai .. \$ 5,—
15 sąsiuviniai .. \$ 6,75
20 sąsiuviniai .. \$ 8,—

kuriam ligi šiol aukas deginau. Prieš mane veriasi nauji pasauliai... Ką tai reikštų? Ką jis turi galvoje? Jo pasakymai visuomet tokie migloti ir neaiškūs...

Stasionis verčia puslapį po puslapio. Nori būti ramus, bet vidus skrupčioja, maištauja.

Atsiverčia naują puslapį: „Šiandien Kūčios. Jaučiu, kad jis nepakelia vienatvės ir visą dieną blaškosi.

Vakare užėjau pas jį. Radau neramų ir susikrimsusį... Atsisėdau šalia. Jis nedaug tekalbėjo, bet, man rodos, jį svaigino mano artumas.

Palikau. Tegul pajunta savyje žmogų ir težino, kad viršukalnėse sunku išsilauki.

Kelis kartus vėl primenamas Petras: „Kur tu esi? Juk buvai man gerasis angelas sargas.

Mėgau tavo ramumą ir gaivinančius žodžius. Ar tu žinai, kad šalia manęs gyvena neramus žmogus, kuris daužo mano praeities rūmus?

Aš nežinau kuo visa tai baigsis? — — —“

Stasionis užverčia sąsiuvinį. Rankos virpa. Kakta susiraukšlėjusi. Viduje baisus uraganas.

Mato save šitos mergaitės užrašuose ir klausia save: ar iš tikrųjų toks esu?

O ten toli, praityje, pieva laksto du jaunuoliai ir, rinkdami gėles, dainuoja.

Ne, jis nenori girdėti tos dainos. Jis nenori jausti gėlių kvapnio, kuris svaigino dvi širdis.

Jam pakanka šių dykumų, kurių platybėse ligi šiol vaikščiojo.

Tegu smilksta dūmai praėjusių dienų stabui, — jis nedaužys jo ir ugnies negesins...

Atsikelia nuo stalo ir prieina prie knygų lentynos.

Išsižiūri į gražiai surikiuotas knygas, paglosto jų viršelius, bet nieko negalvoja.

Pro langą mato mokinius, girdi jų kalbas.

Mato ir Emilę su nepažįstamu vyru. Koks liesas jos veidas, koks trapus liemuo! Kokios mažos mintys vargina jos galvą! — — —

* * *

PRAEINA procesijos dienu.

Gėlės susikrauna naujus žiedus. Pienių stiebeliai pasi-puošia smulkiais pūkeliais.

Tik Nemunas dainuoja tą pačią dainą ir baltas smėlys vienodai girgžda po kojomis.

Į Stasionio kambarį įbėga jaunutė mergaitė ir įmerkia naujų gėlių.

— Emilė prašė pakviesti jus pasivaikščioti! — šelmiškai šypsosi jos akys.

Stasionis žiūri į ramunių ir gvazdikų žiedus. Jo veidas ramus, truputį išblyškęs.

Jaunutė mergaitė primena jam praeities pasakas, ir jis atsistoja.

— Turi laiko, Stasyte?

— Turiu!

— Tai einava pasivaikščioti!

— Vienu du?

— Vienu!

Mergaitės akys nušvinta, jauna krūtinė susiūbuoja ir ji nukaitusi sako:

— Gerai, einava! Aš taip ir norėjau...

Kai varteliai sugirgžda, pro langą žvilgtleri Emilė ir skaudžiai įsitikina savo spėlioju tikrumu.

Tiktai ji negali suprasti, kodėl po tokio didelio pasitikėjimo, po ano sąsiuvinio jis pasidarė jai kurčias ir nebylys.

Sault Ste Marie, Ont.

NAUJIENOS IS SAULT STE. MARIE, ONT.

1. Nuo š. m. spalio m. pa-
baigos mūsų mieste įvesta nau-
ja automatinė telefonų siste-
ma, kuri pakeitė senoviskąją.
Vietinio anglų kalba dienraš-
čio „The Sault Daily Star“ vie-
nos dienos leidinys ta proga
tik apie tai daugiausia ir rašė.
Be nurodymų kaip telefonu
naudotis buvo aiškiai jaučia-
mas pasididžiavimas šiuo žings-
niu ir priekį. Rašoma, kad
tai yra „an important milestone
in the City's record of pro-
gress and expansion.“ ir tt.
Tuo tarpu mes gal ir stebimės,
kad mieste, turinčiam apie 30
tūkstančių gyventojų, yra per
11-ka tūkstančių telef. abonen-
tų, bet dėl pačios automatinės
telefonų sistemos, tai ji nėra
naujiena.

2. Vietiniame chromo fabrike
(Krumplente) š. m. spalio mėn.
pabaigoje įvyko gaisras,
kuris tuoj buvo užgesintas ir
nuostoliai siekia tik kelis šim-
tus dolerių. Pernai ir užper-
nai beveik tuo pačiu laiku įvy-
kę gaisrai buvo žymiai didesni
ir nuostoliai buvo skaičiuojami
dešimtimis tūkstančių. Šiuo
metu čia dirba apie 10 lietuvių.

kitą pavasarį didžiulis plieno
fabrikas be abejo, vėl priimi-
nės naujus darbininkus, tai li-
gi to laiko galima apsigalvoti
ir pasitaisyti, jei klaidą padary-
ta. Gali būti, kad visi tautie-
čiai dirbą „Krumplente“ kitą
pavasarį pereis į plieno fabri-
ką, bet tuo tarpu nereikėtų už-
reikalo sau išmėtinėti ir gadin-
ti nuotaikas. Nereikia pamirš-
ti, kad paprasčiausias „Krum-
plento“ darbininkas (vedęs) už
dirbą 250—270 dol. (grynais)
per mėn., o plieno fabrike pasi-
taiko nemaža tokių, kur vos po
šimtelio gauna. Žinoma,
plieno fabrike yra ir tokių tau-
tiečių, kur per mėnesį uždirba
ir apie 300 dol. ir daugiau, bet
ar kiekvienam ir ar greitai to-
kius darbus galima gauti?!

3. Į mūsų miestą atvyksta
vis daugiau naujų emigrantų iš
Europos ir vis sunkiau darosi
gauti butų, ypatingai šeimoms
su vaikais. Naujieji emigran-
tai daugiausia italai ir vokie-
čiai. Pasitaiko ir išvietintųjų
asmenų (dypukų) — lenkų,
ukrainiečių, net ir lietuvių. At-
vykusiais, nedarydamas jokio
skirtumo, labai uoliai rūpinasi
mūsų kolonijos katal. kunigas
L. Kemėšis, padėdamas nau-
jai atvykusiems susirasti butus
ir darbus.

4. Po įvykusių Anglijoje
rinkimų, kuriuos laimėjo W.
Churchill'io konservatorių par-
tija, kanadiečių darbininkų tar-
pe dažnai girdimos kalbos, kad
šis laimėjimas reikšia greitai
įvyksiantį karą.

5. Nežiūrint į tai, kad iš mū-
sų miesto šį pavasarį ir vasarą
vienas kitas tautietis išsikėlė
— kitur išvyko, bet mūsų ko-
lonija žymiai padidėjo atvy-
kusiais iš Montrelio, Toronto,
Brantfordo, atvykusiais nuo
geležinkelio linijos ir kitur.
Šiuo metu mūsų kolonijoje pri-
skaitoma apie 150 lietuvių. Kai
kas iš vėliau atvykusių ir nega-
vęs pastovios darbo išvyko
žiemai į Ontario miškus.

6. Mūsų kolonijoje daug kas
iš tautiečių buvo labai sujau-
dintas vietos teismo sprendimo
dėl J. Norkaus nužudymo. Uk-
rainietis Wasyl Krawiec buvo
išteisintas, o kas mūsų tautie-
tį nužudė taip ir paliko paslap-
tis. Kai kurie tautiečiai žiadė-
jo duoti net po 100 dol. bylos
atgavinimui, bet teisininko p.
J. Juškaicio pasisakymas tuo
reikalu „Nepr. Lietuvoje“ vi-
sus šiek tiek nuramino ir atšal-
dė. Turimomis žiniomis ukrai-
nietis W. Krawiec yra išvy-
kęs į Toronto.

Vietos l. o. komitetas per
„N. Lietuvos“ redaktorių p.
J. Kardelį yra gavęs iš p. M.
Artimavičiaus (Vancouver, B.
C.) laišką, kuriame rašo, kad
jis pažinęs W. Krawiec karo
metu ir po karo Vokietijoje ir
labai blogai apie W. Krawiec
atsiliepia. Kažin ar tokio pa-
liūdijimo užtektų visai bylai
atnauinti?

7. Didžiausioji miesto lent-
pjūvė „Roddis Lumber Vener
Co“ visą vasarą jieškojo dar-
bininkų ir vietiniam laikrašty-
je skelbė apie siūlomą sveiką,
gerai apmokamą ir pastovų dar-
bą. Atėjus rudenii irgi siūlo
darbą bet jau miške, o iš pa-
čios lentpjūvės, nežiūrint visų
pažadų, kai kuriuos darbinin-

Oakville'je statomi Fordo fabrikai

Pereitą savaitę per visą Ka-
nados spaudą nuaidėjo žinia,
kad Fordo kompanija galutinai
nusprendė statyti Oakville'je,
ties Torontu, didžiausią auto-
mobilių fabriką visoje Kanadoje.

Kaip dabar paaiškėjo, tam
reikalui Fordo kompanija nu-
pirkė palei Oakville'je 33 akus
žemės ir prieš porą savaičių
jau pradėjo paruošiamuosius
statybos darbus. Fabriko sta-
tyba bus pradėta ankstybą pa-
vasarį ir manoma, kad užtruks
apie 16 mėnesių.

Naujasis Fordo Fabrikas pra-
dėsias veikti pilnu tempu 1953
metų vasarą. Jome dirbsia, pa-
gal Fordo kompanijos direk-
torių pareškimus, per 5.000
darbininkų. Spėjama, kad ry-
šium su tuo Oakville'je gyven-
tojų skaičius artimiausių metų
bėgyje padidės kokiais 20.000.

Nėra abejonės, kad besikurian-
tis Oakville'je Fordas žymiai pa-
didins ir lietuvių koloniją, kuri
čia dabar susideda iš 39 asme-
nų.

Laimėjo rotarietų kontestą.
Pastaruoju laiku per abu
Oakville'je, Ont. savitaščius
labai teigiamai nuskambėjo Oak-
ville'je lietuviškos Ingridos An-
cevičiūtės pavarde. Ingrida,
kuri yra Oakville-Trafalgar
gimnazijos mokinė, dalyvavo
Ontario provincijos Ligoninių
Draugijos ir Rotary klubo pa-
kelsbame vidurinių mokyklų
mokiniams essay konteste. Essay
tema buvo „Wath our Hospi-
tal Means to the Community“.

Visoj Ontario provincijoje tame
konteste dalyvavo per 2.000
mokinių. Iš jų 34 savose vietinė-
sėse gimnazijose laimėjo pir-
mą vietą. Ingrida Ancevičiūtė
savo rašiniu laimėjo pirmą
vietą Oakville - Trafalgar
vidurinėje mokykloje ir jos
essay kaip pavyzdį atspausdi-
no „The Oakville Record-Star“
pažymėdamas, kad jina tikrai
trys metai kai atvyko Kana-

don ir kad per tą laiką padarė
tokią pažangą anglų kalboje,
jog pralenkė čia gimusius ka-
nadiečius. Visos gi Ontario
provincijos mastu Ing. Ancevi-
čiūtė laimėjo ketvirtą vietą. Iš
kilmingoje mokyklų metų paba-
igoje Rotary klubo atstovas Mr.
Hardwick įteikė jai čekį ir spe-
cialų diplomą už geriausią pa-
rašytą essay; iš mokyklos vadov-
ybės ji gavo t. v. junior matric
iarba high school baigimo
diplomą su aukščiausio laipsnio
pagyrimu ir iš švietimo de-
partamento vokiečių kalbos ir
literatūros iš laikymo diplomą
taipogi su aukščiausio laipsnio
pagyrimu. Vokiečių kalba
Oakville-Trafalgar gimnazijoje
nedėstoma ir Ingrida laikė tuos
egzaminus kaip externas prie
Ontario provincijos švietimo
departamento.

Be Ingridos paminėtojų mo-
kyklų mokosi dar du lietuviai:
jos sesuo Saulė Ancevičiūtė,
kuri su aukščiausio laipsnio pa-
gyrimu perėjo į antrą viduri-
nės mokyklos klasę ir Romual-
das Ramanauskas, kuris buvo
pervestas į ketvirtą vidurinės
mokyklos klasę.

Oak.

NEUŽMIRSKITE

Pranešame savo gerb. kli-
entams, kad mūsų Bendrovė pa-
keitė savo istaigos adresą. Nau-
jasis yra šis: 3133 S. Halsted
St., Chicago 8, Ill., tel. DANu-
be 6-5859.

Dar daugelis kas iš mūsų su-
vargintoje Europoje turi savo
ar tai giminių, draugų bei pa-
žįstamų. Jų vieni labai ir la-
bai yra reikalingi pagalbos.
Tad artinantis Kalėdų šven-
tės padarykime jiems kokią
nors malonumą — nusiųskime
po maisto siuntinėlių. Juk ge-
riaus duoti kitam nei pačiam
prašyti.

Jau ketvirti metai kaip AID
OVERSEAS, Inc. Bendrovė
sėkmingai veikia siųsdama įvai-
rų maistą į Europą. Visi Bend-
rovės siuntiniai pilnai apdraus-
ti nuo dingimo, nes pilnas drau-
dimas. Bendrovės maisto siun-
tinių sąrašas telp ašiam laik-
rašty. Žiūrėkite mūsų skelbi-
mą. Prašykite Bendrovės pil-
ną siuntinių sąrašą.
AID OVERSEAS, INC.
3133 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

TABAKO ŪKIAI PARDAVIMUI

\$ 4.000	įmokėti	50 akry,	16 akry teisių auginti, dvi kilns, kiti pastatai nauji, du arkliai ir visos mašinos, ka in a — \$ 23.000.
\$ 4.000	„	100 „	20 — teisių, 2 kilns su visom mašinom ir arkliais — 26.000.
\$ 4.000	„	75 „	25 teisių, 2 kilns, naujas namas ir barn, su traktorium ir vi som mašinom — \$ 27.000.
\$ 5.500	„	86 „	25 teisių, 3 kilns, arkliai ir maš.: jei tuoj parduos \$ 23.000.
\$ 6.000	„	100 „	20 teisių, 3 kilns, — \$ 21.000.
\$ 6.000	„	80 „	23 teisių, 3 kilns, 2 barnes, didelis namas, 2 šiltadaržiai, trak torius ir viskas už \$ 27.000.
\$ 8.000	„	110 „	27 teisių, 5 kilns, puikus namas, naujas traktorius ir daug įvairių mašinų, arkliai, kaina \$ 44.000.
\$ 10.000	„	200 „	35 teisių, 4 naujos kilns ir kiti nauji pastatai, \$ 65.000.

Du ūkininkai jieško nevedusi ū pusininkų su \$ 3.000 ir \$ 4.000 grynais.

CHARLES POCIUS REAL ESTATE BROKER. Tillsonburg, Ont. Tel. 829 J.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŲSŲ PATARNAVIMUI.
PRAŠOME APLANKYTI.
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).
Ville Lasalle.
A. GAURYS. Telefonas: HE 0100

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.
Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų
ir elektrinių reik menų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.
Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.
Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lie-
tuviškai ir yra krautuvėje kasdien.
TEL. LA 8621.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longeuil. Telefonas: 7578.
Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir vi-
sokias medžiagas.
20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atlie-
kamą darbą.
PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO, bet

Alberto Norkeliūno
Agentūroje
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.
Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.
Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.
5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.
Telefonas: CL 2363

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI
2102 FULLUM ST. AMherst 0694

Lietuvis laikrodininkas, turis ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.
Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.
Kreiptis vakarais po 6,30 val.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mes valome ir dažome
įvairius, kaip vyriškus,
taip moteriškus drabužius.
Taip pat išvalome apsiaus-
tus nuo lietaus uždedami
jiems „Drex“, kad neper-
leistų vandens ir duotų
gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiaus-
ios rūšies karpetus ir fo-
telius (Chesterfields), gar-
dinus lengvus ir sunkius.
Sutaisome rūbus (iširi-
mus), išsiuvame sagas ir
pan. Kiekvieną orderį pa-
imame iš namų ir pristato-
me į namus.

Už mūsų atliktą darbą
garentuojame.
Dėl informacijų prašome
telefonuoti: TR 1135,
galima šaukti liecuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,
J. Kriaučeliūnas,
A. Majauskas.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED St., CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūncia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus
Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.
Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose,
o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.
UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOL AIDA.

2 sv. kiaušinių taukų	1 sv. deg. kavos
2 sv. margarino	1 sv. kakavos
1 sv. deg. kavos	1 sv. šokolado
1 sv. kakavos	2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 oza.) ken. bek.
1 dėž. margarino (400 g).

Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaušienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.40
2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. marmelado
1 sv. deg. kavos
1 sv. kakavos
2 sv. cukraus
2 sv. margarino
Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60
B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50
B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10—\$ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. deg. kavos
1 sv. šokolado
2 sv. kakavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50
5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaušinių taukų

2 sv. margarino
1 sv. deg. kavos
2 sv. kakavos
2 sv. šokolado
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebs.

Siuntinys Nr. 25
E. 9 sv. kiaušinių tau-
kų \$ 5.25
C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00

Siuntinys Nr. 94
B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00
I. 5 sv. margarino \$ 3.70

WINDSOR

„DR. VINCAS KUDIRKA“ WINDSORE.

Hamiltono Lietuvių Dramos Windsorio Lietuvių Ben-nes Mėgėjai lapkričio mėn. 24 dieną, Windsore „Kroatien National Home“ salėje 2520 Se-minole, stato K. Inčičius 4 veiksmų dramą „Dr. Vincas Kudirka“. Veikalą režisuoja E. Dauguvietytė-Kudabienė.

Pradžią 7 val. vakaro. Po vaidinimo šokiai. Taip pat veiks turtingas bufetas.

Visiems verta pamatyti šį gražų veikalą, tuo labiau, kad Windsore, o gal ir kitur Kanadoje, daugiau nebus rodomas.

Vakare ruošia Windsorio Lietuvių Bendromenės Valdyba.

MIRĖ.

Spalio mėn. 23 d. po trumpo ir nenustatytos ligos Hotel Dieu ligoninėje mirė p-lė Eugėnija Brundzaitė. Gimusi 1926 m. sausio mėn. 30 d. Skriaudžiuose. Mokėsi Kauno ir Vilniaus gail. seserų mokykloje. Į Kanadą atvyko 1948 m. kovo m. 6 d. Dirbo 1 metus Ottawa je, o paskutiniu laikų Windsorio Hotel Dieu ligoninėje kaip gail. sesers padėjėja. Palaidota spalio mėn. 27 d. iš šv. Cyrilo ir Metodijaus bažnyčioje. Po bažnytinio apeigų visi ves šv. Alfonso kapinėse. Kanadoje giminių neturėjo. Iš artimųjų liko seserys, gyvenančios Anglijoje ir Australijoje. Laidotuvių rūpinosi

Spalio mėn. 7 d. susituokė p. Simonas Kuncaitis is p. Petronėlė Holdes, gyv. 1370 Hickory Rd. Jungtinių Apeigų atliko kun. J. Kurta šv. Cyrilo ir Metodijaus bažnyčioje.

P. J.

ŠAUNIOS VESTUVĖS.

Tillsonburg, Ont. Rugsėjo m. 20 d. gražios vestuvės sutraukė nemažą svečių iš tolimųjų ir artimesnių apylinkių pas pp. Gudelitį, kurie išleido čia gimusią dukrelę Onutę už Stasio Olekos, atvykusio iš Kanadą iš tremties.

Nepaprastai gražų išpūdį sudarė kaip pasipylė kanadiškuoju plentu, lietuviška trispalvė apkaistųjų mašinų virtinė, kuri lydėjo jaunuosius į bažnyčią. Šliūbas įvyko Delhi St. John bažnyčioje, kurį suteikė Londono lietuvių parapijos klebonas kun. Rudzinskas.

Po bažnytinio apeigų visi vestuvių dalyviai vyko į Delhi je giminių neturėjo. Iš artimųjų liko seserys, gyvenančios Anglijoje ir Australijoje. Laidotuvių rūpinosi

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS taip pat išvystintų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsišaukimus ir savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsišaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRASYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išėina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

PUIKŪS

KARAKULINIAI PALTAI

nenešioti, vėliausios mados, didelio ir vidutinio ūgio. Pigu — \$ 125.000. Teriautis tel.: GR 1827

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS geriausių anglišku medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto. Telefonas: ME 8522.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Pristatymas į namus, o penktadieniais ir į Longeuil. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

nų. Vaisių metu jauniems sugiedota ilgiausių metų ir pakilusio nuotaikoj nepagailėta gražių sveikinimų. Ypatingai gražiai jaunuosius sveikino p. J. Stradomskis senųjų lietuvių, o kun. Rudzinskas naujai atvykusiųjų vardu.

Po pietų jaunieji visų akyvaizdoje apžiūrėjo jiems suvežtas gražias ir vertingas dovanas, už kurias Stasys savo ir žmonos vardu išreiškė nuoširdžią padėką. Ir taip linksmoji ir draugiškoji nuotaikoj, skambėjo muzika ir lietuviška daina ligi vėlyvo vėdurnakčio.

Sekmadienio popietę vestuvių tėsins dar vyko pp. Gudelitį farmoje, kur malonūs tabako augintojai nuotaikingai šnekučiavosi, vieni apie gerai užderėjusį tabako derlių, o kiti primirę įtemptą ir sunkų vasaros darbą, linksmai traukė dainą „Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka“, o jos garsas tyliai aidėjo Corinth kaimo lygumose. J. K.

ZUVO JONAS VAITKUS

Australijoje sunkvežimio katastrofą žuvo Jonas Vaitkus (Vaitkevičius).

A. a. Jonas Vaitkus gimė 1916 m. Gulbeniškių km., Liudvinavo val. Mokėsi S. Kalvarijos Vidur. Mokykloje ir Prekybos Mokykloje. Baigęs šią, tarnavo „Maiste“, vokiečių okupacijos metais N. Vilnios „Maito“ fabriko vyr. buhalteriu.

1944 m. pasitraukė į vakarus. V. Vokietijoje atsiranda Detmole (Lippe), kur buvo atsikėlusį iš Wiurtzburgo Liet. S-gos Vokietijos Centro Valdyba. Jonas Vaitkus greit įsijungia į S-gos bendradarbių eiles. Išemigravęs į Australiją, dirbo 2 metus lentpjūvėje netoli Adelaidės. Atidurbęs sutarties laiką, šeimininkams pasiūlius,

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

BELLAZZI - LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

DEMESIO

Villasaliečių ir apylinkės lietuviams!

Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

BE LANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Winnipeg WINNIPEGIEČIŲ DĖMESIUI!

Pranešame, kad Kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio mėn. 25 d. 12 val. 15 min. (tuoju po pamaldų) šv. Povilo Kolegijos patalpose.

Numatoma trumpa paskaita ir meninė dalis. Laukiama tautiečių gausaus atsilankymo:

KLB Winnipeg Apyl. V-ba.

K. L. B. Winnipeg apylinkės visuotinio susirinkimo, įvykusio 1951 m. spalio mėn. 21 d. Manitobos Lietuvių Klubu patalpose

REZOLIUCIJA

Susirinkimas išlausęs Apylinkės Valdybos pranešimą dėl CLOK nenoro pripažinti K. L. B. Winnipeg apylinkės ir buv. LOK'o, kuris pravedė skyriaus susiorganizavimą iki galo, t. y., įvykdė apylinkės narių registraciją bei valdybos išrinkimą, nutarė:

1. Apylinkės LOK matydamos, kad mažesnė lietuviškoje kolonijoje kaip Winnipegas, kultūrinis darbas nėra imamas, jei veikiama mažomis grupėmis, todėl sušaukus pirmą

ir toliau pasilieka dirbti toje pačioje įmonėje, buhalteriu.

Gyvenimu Australijoje nebuvo patenkintas ir jieškojo būdų išvykti į JAV ar kitur, bet... Jonas Vaitkus atmintinas, kaip taurus lietuvis patriotas ir darbštus Lietuvos sūnus. Tebūna, Tau, Mielas Jonai, lengva tolimes Australijos žemė. Neišsipildys Tavo troškimas grįžti į Tėvynę, kai raudonasis slibinas bus parbloktas. Mes, Tavo prieteliai, parnešim Tavo šviesų atminimą. P. A.

apylinkės narių susirinkimą visi buvo vienos nuomonės, kad tiksliausia buv. organizacijoms KLCT ir KLS savo veiklą sustabdyti ir veikti KLB vardu. Išrinkus apylinkės valdybą, LOK likvidavosi, nebe-matydamas prasmės figuruoti tik popieriuje, nors pastarasis buvo sudarytas pagal visus CLOK reikalaujamus paragrafus.

2. KLB Winnipeg apylinkė yra susiorganizavusi ir veikia arti 2 metų. Per tą laiką kolonijos lietuvių tarpusvio su-tarimas yra žymiai pagerėjęs. Apylinkės Valdyba su nariais yra veik vieninteliai kultūrinio darbo organizatoriai kolonijoje. CLOK'o keistas ir nesuprantamas užsispyrimas, kad visos apylinkės turi grįžti prie tos organizacinės būklės, kurią iš-gyveno jau net prieš trejus me-tus. Tokiu savo nepamatuotu reikalavimu CLOK dar labiau smugdo ir taip pašlijusį savo autoritetą, kai skyriai toli pra-lenkė Centrą savo susiorgani-zavimu, o krašto LOK jau pus-trečių metų tebetūpčioja su LOK'ų sudarymais.

3. Iš buvusių keturių orga-nizacijų KLS, KLCT, jaunimo klubo ir KLKMD dabar tebe-beveikia tik paskutinioji. Pa-gal CLOK nurodymus tur būt reikėtų priekelti anas pirmąsias organizacijas, kad būtų galima išpildyti visus krašto LOK'o paragrafus. Arba... leisti su-daryti LOK vien moterims iš KLKMD-jos.

4. Atsižvelgiant į visas tas nesąmones, kurios išplaukia iš CLOK reikalavimų vėl sulip-dyti vietinį LKO, mes prašome aukštai gerb. LOK-ą Mont-realyje neatsisakyti nuo tų ne-įvykdomų reikalavimų vietose, o jei Tamstų užkietėjusios širdys (ką patyrėm iš susirašinė-jimų) ir šį kartą nesuminkš-tės, tai mes sugebėsime dirbti lietuvišką darbą ir be cen-zorių aprobatos.

5. Valdyba įpareigota šią rezoliuciją persiųsti CLOK'ui ir Kanados lietuviškai spaudai.

Susirinkimo įgalioti Prezidiumas ir Apylinkės Valdyba.

Red. deda šią rezoliuciją, bet turi nusistebėti jos negražiū nekorektiškumu. CLOKas yra įkurtas organizacijų gera valia ir veikia susitardamas. Tai syklės taikomos visiems Kana-dos lietuviams ir Winnipegui išimtis nedaromos. Tokios rezoliucijos lietuvių darnai Kanadoje nepatarnaus.

SAFE MAISTO SIUNTINIAI EUROPON!!!

IR SPECIALŪS KALĖDINIAI SIUNTINIAI Į VI-SAS VOKIETIJOS ZONAS.

Garantuotas be jokių muitų nemokamas pristatymas tiesiog į namus iš Hamburgo sandėlio. Reikalaukite mūsų pilno kainoraščio.

SAFE REG'D., 1410 Stanley St., Montreal P. Q.

(Tel. BE 4506)

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle.

TR. 7849.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

L. ARMALIS

76 Culver St., SIMCOE, Ont.

ATIDARĖ LAIKRODŽIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ:

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

HAMILTON

LIETUVIŠKA KNYGA
HAMILTONE

Tyliai ir kukliai po lietuvių parapijos bažnyčia prisiglaudęs spaudos kioskas „Švyturys“, vedamas J. Pleinio. Be triukšmo ir reklamos vienių reguliariai lankomas, o kitų net nežinomas atlieka gražų ir būtiną lietuviškos spaudos platinimo darbą. Čia randame naujausios grožinės literatūros bei mūsų klasikų knygas, matome laikraščius ir žurnalus. Sekma dieniais po pamaldų čia užplūsta didesnis ar mažesnis žmonių būrys, kurie renkasi, varto, perkasi įvairius leidinius. Naują darbą atlieka šis prieš du metus įsikūrus kioskas, kuris tautiečių tarpe paskleidžia lietuvišką žodį.

Kokias knygas perka ir kuo domisi Hamiltono lietuviai? Per pirmuosius šių metų dešimt mėnesių nupirkta šių leidinių: 1. J. Daumanto — Partizanai už geležinės uždangos — 48 egz., 2. J. Krumino — Naktis viršum širdies 45 egz., 3. V. Remono — Dulkės raudonam saulėlydy 40 egz., 4. Taupioji virėja 30 egz., 5. Macina — Jobo drama — 25 egz., 6. Satrijos Ragana — Sename dvare — 14 egz., 7. J. Savickis — Raudoni batukai — 12 egz., 8. A. Barono — Žvaigždės ir vėjai ir Lietuvių kalbos vadovas po 11 egz., 9. J. Baly — Lietuviškos pasakos ir A. Macina — Inkvizitorius po 10 egz., 10. V. Krėvė — Danguis ir žemės sūnus ir Gaidamavičius — Išblyškęs žmogus po 8 egz., 11. A. Vaičiulaitis — Kur baku žė samanota — 6 egz. Kitais pavadinimais prozos parduota visai nežymus egz. skaičius. Blogiau yra su poezija, kurios labai mažai išparduodama, pav. J. Aistis — Nemuno ilgesys — 8 egz., H. Radauskas — Strėlė danguje, Orientaitės — Sulnys sodyboj ir Tyrulio kelionė, po 4 egz., Joniko Brangaus — 2 egz., Donelaičio Metai — 1 egz.

Laikraščių parduodama pakiskais egzemplioriais vidutiniškai kiekvieną mėnesį: Karis — 40, Tėv. Žiburių — 35, Dirvos — 20, Laiškai lietuviams — 19, Ateitis — 7, Lietuvių Dienos, Aidai, Eglutė ir Nemunas po 5 egz. Tarp periodinės spaudos pasigendama „Nepr. Lietuvos“.

Palyginus su gyvenančiais lietuviais Hamiltone, kurių prisikaitoma virš 1000, lietuviška spauda susidomėjimas pernelyg menkas. Perka nuolatiniui knygos rėmėjai, o daugumai knygų pasilieka svetima ir nereikalinga.

HAMILTONO SOCIALDEMOKRATAI IŽENGĖ Į ANT
RUOSIUS GYVAVIMO
METUS.

Lapkričio mėn. 4 d. 4 val. p. p. Centrinėse United Steelworkers of Amerika patalpose, įvyko Hamiltono lietuvių socialdemokratų kuopos metinis susirinkimas, kuriam pirmininkavo C. C. F. ir unių darbuotojas p. J. Černiauskas, sekretoriavo p. Br. Erelis. Pirmininkaujantis savo įžanginėje trumpoje kalboje pasidžiaugė apie senos valdybos nuveiktus darbus ir pasveikino svečius, kurių buvo nemažas skaičius, o ypač senus lietuvių emigrantus, kurių šiame susirinkime tikrai buvo nemažas skaičius, tame tarpe matėsi kadiėčių anglų ir lenkų, kurių visų troškimas už įgyvendinimą demokratinių teisių visam pasaulyje.

Buvo iškviesti senosios valdybos nariai su pranešimais apie nuveiktus darbus, kurie tapo susirinkimo vienbalsiai priimti.

Toliau sekė naujos valdybos rinkimai. Hamiltono socialdemokratai nusistatė, kad pirmininką rinktų visuotinis narių susirinkimas visai atskirai nuo bendrų valdybos narių, kas ir buvo padaryta. Sekantiems metams nauju pirmininku buvo išrinktas p. Br. Erelis, o kiti valdybos nariai sekė iš eilės: pp. Jurgis Černiauskas ir St. Šešelgis.

Po valdybos rinkimų buvo diskusijos, kurios buvo labai įdomios ir nariai bei svečiai tapo suinteresuoti. Įdomiausia kalba buvo pasakyta p. Aug. Frenzelio, kad reikia kovoti už demokratiškas teises, o dar labiau kovoti prieš raudonąją fašizmą. P. A. Frenzelis sveikino kaip Kanados Socialdem. L. C-nio K-to pirmininkas ir C-nės valdybos vardu, linkėdamas hamiltoniečiams našaus darbo ir išvermės.

Po oficialios dalies buvo parodyti du filmai: kaip darbininkai kovoja už unijas ir kultūrinis filmas — kaip Kanadoje buvo daromas cukrus iš klevo sulos.

Filmams pasibaigus, pirmininkaujantis padėjo svečiams ir nariams anglų bei lietuvių kalbomis už atsilankymą į susirinkimą ir pakvietė prie p. Černečienės paruoštos kavos visus dalyvaujančius susirinkime.

Kavos metu tarė žodį Aug. Frenzelis, Jack Dowling, kandidatas į Ont. Prov. P-tą ir Larry Sefton arba direktor of U.

S. W. for Hamilton and Niagara Peninsula.

Susirinkimo metu buvo platinamas 1 Nr. Kanad. L. S. D. C. K-to išleistas biuletenis „Laisvas Žodis“.

S-mo dalyvis.

ŽEMIEJI RŪMAI

Atkelta iš 2 pusl.

jui už kalbėtojo kėdę, kuri buvo gauta kaip dovana:

„Britų tautos genijaus dėka mūsų parlamentarinės institucijos pasiekė tokį tobulybės laipsnį, kurio visas pasaulis mums pavydi ir kuris saugoja mažumas, kad jos irgi gali pilnai pasinaudoti savo teisėmis ir privilegijomis... Nuo tos kėdės, Westminsteryje, 1867 metais, vienas iš jūsų garbingų pirmtakų statė klausimą ir pasiūlė balsavimui, kas mums garantavo britų šiaurės Amerikos Akta, teisių ir privilegijų apsaugą“.

DABAR VYKSTA BALF-O
VAJUS.

Visose kolonijose prašome suruošti vajaus progą rinklėvas dar Europoj likusiems ir negalintiems išvažiuoti lietuviams gelbėti. Aukas prašome siųsti: United Lithuanian Relief fund if America, 105 Grand Street, Brooklyn 11, New York.

Lietuviškoje

Jono LADYGOS

baldu
studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir patalymai salionų, sofų, fotelių. „St. Louis Textiles“ užuolaidų ir baldams medžiagų.

Didžiausias pasirinkimas atstovybė — pardavimas. gatavų minkštų baldų (per 500 vienetų), matrasų, vaikams lovelių tisiog iš fabrikio sandėlių.

LIETUVIAMS SPECIALI NUOLAIDA.

3 East Notre Dame St.,
Telefonas MA 1006.

PADĖKOS

Delhi, Simcoe ir Toronto apylinkėse lietuviams, kurie, ma ne lankėte ligoninėje ir namuose ir įteikėte man brangias dovanas ir gėles, tariau širdingą ačiū.

Jūsų malonus lankymas suteikė man daug sveikatos ir pasiliks man ilgoj atmintyje.

Visiems mane lankiusiems širdingas ačiū“.

Teresė Astrauskas.

PAJIEŠKOJIMAI

— Gudaitį Antaną iš Šakių, ieško V. Pošiūnas, Nelson Bay Hostel, Port Stephens N. S. W., Australija.

— Alfonsas Kairys, gyv. 18 Spring Grove ave., Toronto 9, Ont. prašo atsilipti Palmirą Paliunaitę iš Utenų km. (ištekėjusios pavadė nežinoma), atvykusią į šią šalį prieš kelio metų.

— Pajieškojime „NL“ Nr. 41, įsibrovė korektūros klaidą, „Rašyti Iz. V. Sakalauskas, Calle Soleh 3771“, turi būti „Rašyti Sr. V. Sakalauskas, Calle SOLER 3771, Buenos Aires, Argantina“. Paskutinė raidė Soler turi būti ne „H“, bet „R“.

JIEŠKOMAS ANGLŲ SVARŲ SIUNTEJAS.

1951 m. liepos pabaigoje „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija gavo drauge su R. Spalio „Trylika nelaimių“ du svarus sterlingų. Tačiau ligšiol negali atpažinti siuntėjo. Malonus Anglijos lietuvis, siuntęs tuos svarus ir R. Spalio „Trylika nelaimių“, maloniai prašomas duoti apie save žinoti. Gali būti, kad tai yra prenumeratoras mokėstis už „N. L.“, o gal tai auka?

Dėkingi būsimie už atsiliptimą. „NL.“

TAUTIEČIAI! Rašykite iš visur apie savo gyvenimą, įsikūrimo sąlygas, darbus, perspek-

Laiškai Redakcijai

Laiškai Redakcijai.

Gerb. Pone Redaktoriau!

Prašau leisti ir man, kaip po „N. L.“ skaitytojui, trumpai pareikšti savo nuomonę dėl diskusijų tarp Dr. A. Šapokos ir p. Anso Lymanto.

Tuos straipsnius tikriausia daugumas atydziai skaitėme. Nenoromis iškeltas labai opus — dviejų religijų funkcionavimo klausimas mūsų tautoje.

Ne tik man, bet, tikiu, kiekvienam geros valios skaitytojui yra aišku, kuris iš tų dviejų ponu yra nuosirdus ir, kuris vietoj to, kad gražiais žodžiais lengvai sutvarkęs reikalą, vis giliau į girią breną...

Pilnai galėjo būti, jog Dr. A. Š. kalbėdamas užsimiršo apie tas paminėtinas išimtis. Tačiau užsipulti savo oponentą p. A. L., kuris yra neblogesnis lietuvis už patį Dr. A. Š. (nors ir nekatalikas), ir kuris tikrai turėjo pagrindo pajusti širdy kartumą — visai nepateisinamas. Ar tik ne per daug ambicijos?

Ne. Ir dar kartą — ne. Ne taip, kaip Dr. A. Š. pasakė... Bet lietuvių kalba, papročiai, meilė savam kraštui, tai savybės, už kurias lietuvių mirė dar ir tada, kai jie visai nebuvo katalikai. Taip! Tikėjimas į vėl Nepriklausomą Lietuvą — nauja gyvenimo padiktuota žymė, kuri mus, lietuvius, iš kitų turi skirti. Milionai yra katalikų, bet jiems visa tai — vieni niekai, gi mums — viskas.

Tai, aš manau, nereikėtų niekų kalbėti ir neapykantos skėlą skleisti...

Reiškiu pagarbą

V. Kutkevičius.

Sault-Ste-Marie, Ont.

tyvas. Visi raštai geri ir visi, kiek vieta leidžia sunaudojami.

Rašyti adresu: „Nepr. Lietuva“, 7722 Georg str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

BEPRASMISKI GINČAI.

Yra buvę laikai, kada „moks lininkai“ ginčydavosi, niekaip negalėdami įrodyti, kiek velnių gali sutipti ant adatos smaigalio. Tie laikai jau seniai buvo. Betgi panašių beprasmisčių ginčų pasitaiko ir dabar dar.

J. Kardelio redaguojamoje „Nepriklausomoje Lietuvoje“ p. Bs. pradėjo įrodinėti, kad 2 vyskupu prieš antrąją bolševikmetį neteisėtai pasitraukė iš Lietuvos.

Tuo pačiu klausimu pasiskė L. Šimučio redaguojamame „Drauge“ Dr. J. Daugailis, o P. Grigačio redaguojamoje „Naujienose“ patikslino Česl. Darškus.

Ginčai ir diskusijos veda į su radimą tiesos. Ok. Tad visų tų laikraščių skaitytojai Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse jau aiškiai įsitikino, kad nei p. Bs., nei p. Dr. J. Daugailis, nei p. Česl. Darškus, nei kuris nors kitas, čia nevardintas negalėjo apieisti Lietuvą, kad ir dėl kritiškiausių priežasčių. Iš Lietuvos pasitraukti neturėjo teisės nei vyskupai, nei kitokio rango dvasiškiai, taip lygiai, kaip ir kiti pasauliečiai: diplomuoti ar daktaruoti, ar paprasta savamoksliai, ar beraščiai. Partizanų, de speratiškai kovojančių su žiauriu Lietuvos pavergėju, nebūtų nekad per daug buvę. Bet jei jau kartą esame čia ir manome, kad savo gyvybes išgelbėjome Lietuvos Labui, tai ir dirbkime kiekvienas pagal iš gales Lietuvos išlaisvinimui. Ginčijimasis, kas turėjome ir kas neturėjome teisę iš Lietuvos pasitraukti, yra visai beprasmiskas. Tuo reikalu tad nebepvaraskime nė vieno žodžio daugiau. Jau turėtų kiekvienam būti aišku, kad ginčais Lietuvos neišvaduosime.

Mečislovas Tarškus.

Didelis pasirinkimas iš 45 tabako ūkių

Pav.:

\$ 7.000	įmokėti — 50 akrų, teisė auginti 18 akrų, pilnai įrengta su trakt. — \$ 28.000
\$ 8.000	įmokėti — 67 akr., teisė sodinti 20 ak., trakt. ir visas įrengimas — \$ 30.000
\$ 10.000	įmokėti — 98 akr., teisė sodinti 32 1/4 akrų, traktorius ir kt. mašinos — \$ 37.000
\$ 15.000	įmokėti — 146 akrų, teisė sodinti 38 akrų, 6 kilnos su alyva labai geri visi pastatai, traktorius, štimeris, kombainas ir kt. maš. — \$ 65.000
\$ 20.000	įmokėti — 205 akrų, teisė sodinti 68 akrų, 7 kilnos, 3 barnės, 2 gyvenami namai, garadžius 2 mašinoms, traktorius ir visos reikalingos tabakui auginti mašinos (Mount Bridges distrikte) — 68.000

Kreiptis: STAN. AUGUSTINE JR. Real Estate agent.

TILLSONBURG, R. R. 4.

Telefonas 602. R. 2.

Remi Hoornaert Real Estate Broker. Tillsonburg, Ont.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SĄŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun.
Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS
LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangon - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SAION

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieną metų (išskyrus sekmadenius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadenius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —
— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,

PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Kanadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

FREEMAN & NEWTON

Real Estate Brokers, Simcoe, Ont.

Didžiausias šioje apylinkėje tabako farmų pasirinkimas su neaukštu įmokėjimu grynais.

Kreipkitės į mūsų bendradarbi, JUOŽĄ ZEMAITĮ, gyv. R. R. 6 Simcoe, Ont. (tab. farmoje).

Delhi

Nr. 3

9 Concession

Turkey Point Road

— 2 ml. —

— 0,8 ml. —

Simcoe

(X)

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME

UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO

899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.

SAV. J. KAMICAITIS. PATARIMAI VELTUI.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilankyti į šitiktinti.

SAVININKAI BR. JOCAI.

MONTREAL

KLT MONTREALIO SKYRIAUS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS.

Ivyks gruodžio 9 d., 3 val. pp. Sv. Kazimiero parapijos svetainėje.

Susirinkimo dienotvarkė:
1. Susirinkimo atidarymas. 2. delės nudėgimo nelaimės jau Prezidiumo rinkimai. 3. Praeitose susirinkimo protokolai. 4. Gaunamųjų raštų skaitymas. 5. Apskaita. 6. Skyriaus veikla. 7. Klausimai ir sumanymai. 8. Diskusijos. 9. Susirinkimo uždarymas.

3-čią valandą nesusirinkus kvorumui, po valandos — 4 val. pp. — tą pačią dieną ir toje pat vietoje įvyks susirinkimas nežiūrint susirinkimo dalyvių skaičiaus.

KLT Montrealio skyriaus nariai maloniai prašomi skaitliniai dalyvauti.

KLT Montrealio sk. Valdyba. KLB - LOKO POSĖDIS.

Šaukiamas lapkričio mėn. 16 d., penktadienį, 8 val. vakaro „Nepriklausomos Lietuvos“ patalpose. Dienotvarkėje numatyti svarstyti klausimai susiję su sudarymu programos - plano priėmimu vykdyti. Prašome dalyvauti.

KLB-LOKO Prezidiumas. KLBIEČIŲ DĖMESIUI.

Lapkričio mėn. 18 d., sekmadienį, 2 val. pp. yra šaukiamas D. L. K. Vytauto Klubo akcininkų - šerinkinių visuotinis susirinkimas. Šis susirinkimas tuo yra svarbus, kad, be kitų aktualių reikalų, bus nominuojami kandidatai į valdybą, direktorius ir revizijos komisiją, todėl prašomi visi klubiečiai pagalvoti apie kandidatus ir aktingai dalyvauti susirinkime.

Klubo Valdyba. PRANEŠIMAS EVANGELIKAMS.

Pranešama, kad pamaldos evangelikams su šventą vakariene, lbus laikomos Montrealyje, lapkričio 18 d. 12 val. St. John Lutheran church, 3594 Jeanne Mance St., Montreal. Pamaldas laikys kun. A. Trakis.

Kun. A. Trakis apsisistos Montrealy pas pp. Šimkus, 5686 Beurling, Verdun, HE 0887.

Bažnytinis Komitetas. SERGANTIEJI

Jau ilgesnis laikas kai serga p. J. Bakanavičienė; p. La pinienė padaryta rimta operacija, ligonė jau pasitaisiusi ir jaučiasi gerai; p. P. Ilginas taip pat turėjo didelę operaciją, po kurios taisosi; J. Grėblauskas buvo susižeidęs, bet pasveiko; p. J. Brukas turėjo akies operaciją; p. Šlekienė tu rėjo susilaužiusi ranką, bet tai sosis; p. Pilypaičiūtė vis dėlto nu

IŠNUOMOJAMAS

dvigubas kambarys su teise naudotis virtuve, valgomuoju bei rūsiu, pigia kaina. Teirautis po 6 v. vak.: 6421 Briand st. Ville Emard. Tel. TR 7438.

D. L. K. VYTAUTO KLUBE

ŠOKIAI

penktadieniais ir šeštadieniais. Šokių pradžia 9 v. vak. Tautiečiai maloniai kviečiami linksmai praleisti laiką lietuviškoje svetainėje.

Ižanga nemokama. Rūbinė 25 ct. 2159 St. Catherine St. E. Montreal, Que.

Visi į Wellandą

Š. m. lapkričio mėn. 17 d. (šeštadienį) 6 v. vak. Ungarų salėje, Halem Ave. Wellando Apylinkės Laikinasis Organizacinis Komitetas rengia

DIDELĮ IR LINKSMĄ VAKARĄ

- BALETAS: — išpildys balerina p. Nijolė Stanaitytė. programoje:
- „IKURTUVĖS“ — 2- v. linksm. veik. Atlieka vietos meno mėgėjai. Be to:

GERA MUZIKA, linksmi šokiai.

TURTINGAS BUFETAS su įvairiais gėrimais. Bilietai gaunami prie įėjimo.

Nuoširdžiai laukiame atsilankant mielų svečių iš Kanados Apyl. ir J. A. V-bių.

A. L. O. K-tas.

VISI Į LINKSMĄ LAS VAKARĄ

Š. m. lapkričio 17 d., šeštadienį, 6 val. 30 min. vak. UNF salėje 297 College St. LAS Toronto Sk. rengia

LINKSMA SOKIU VAKRA

Gros gera muzika, bus loterija ir veiks bufetas su įvairiais išgėrimais ir užkandžiais. Lietuviška visuomenė maloniai prašoma gausiai atsilankyti ir linksmai praleisti paskutinį prieš Kalėdas vakarą.

LAS Toronto Skyrius.

STEIGIAMASIS CHORO SUSIRINKIMAS.

Jau buvo rašyta ir nemaža prisielota mūsų choro reikala. Visi žinome, kokia muzika li ir daininga lietuvių tauta; ži nome, kokia graži lietuviška daina; žinome, kokių gražių dainų ir giesmių turime, ir ži nome, kad mūsų kompozitoriai nuolat kuria nuostabių dainų kūrinių. Bet drauge žinome, kad mums vis nesisekė sukurti didelį, pajėgų ir vertus lietuviškos dainos lygiui choras.

Atvykus į Montrealį kompozitorius ir dirigentas p. Stasiušas Gailevičius, mums nusišypsojo viltis sudaryti vertingą chorą, kuris galėtų rimtai atstovauti lietuvišką dainą viešose minėjimuose, viešose koncertuose ir per radiją. Dainos ne tikai mylėtojų, bet ir entuziastų Montrealiui nestinga, o ir balsingų mergaičių, moterų ir vyrų yra nemažai. Todėl visi lietuviškos dainos mylėtojai ir entuziastai maloniai kviečiami šį penktadienį, lapkričio 16 d., 8 valandą vakaro susirinkti į mokyklos patalpas De Bullion 3703, kampas Pine Ave, kur renkasi ir Akademijos sambūris. Kviečiami visi, dalyvavusieji choruose ir visi nedalyvavusieji; maloniai kviečiamas ypač senakurių jaunimas, kurio dalyvavimas labai pageidaujamas, nes gražiai lietuviškai dainai labai tinka visas gražus jaunimas, o subrendę ir patyrę jau dainininkai — bus didelis choro ramstis.

Susirinkime idalyvaus ir dirigentas p. Gailevičius, kuris galės patikrinti balsus. Choras galės išsiskirti ir savo valdybą, jeigu ras tai reikalinga arba kaip kitaip susitvarkyti. Visi maloniai kviečiami.

Iniciatoriai.

DIDELIS LAUŽAS

Lapkričio 25 d. 5 val. pp. 325 Demontigny mokyklą salėje, Montrealio skautų ir skautų tūntai ruošia didžiulį laužą. Visas gautas pelnas bus skiriamas Vokietijos pasiliku sių tremtinių šelpimui.

SKAUTŲ IR SKAUTŲ TUNTAS.

Šį sekmadienį, lapkr. 18 d. 3 val. pp. Skautų būkle įvyks iškilminga tunto sueiga.

Tuntininkas.

LANKĖSI IŠ AMERIKOS Praėjusį savaitgalį Montrealy iš JAV lankėsi p. Jurgis Janickas su šeima ir p. Žukaus kienė su dukra.

ŠVENTADIENIAIS BUS UZDARYTOS KRAUTUVĖS

Arkiųskupo iniciatyva, Montrealio miestas nutaręs po NM įgyvendinti įstatymą, kuriuo einant šventadieniais bus uždarytos krautuvės. Be sekmadienių krautuvės bus uždarytos dar Naujųjų Metų, Trijų Karalių, Šeštinų, Visų Šventų, Nekalto Prasidėjimo ir Kalėdų dienomis.

GRAŽIOS PP. IVASKEVIČIŲ SUKAKTUVĖS

Dr. A. Drevinskienės ir p. lės Urbonaitės rūpesčiu, daugiausia, A. V. salėje lapkr. 11 d. buvo suruoštos 30-ties metų vedybinės sukaktuvės ir pagerbimas Montrealio visuomenininkų pp. Ivaskevičių. Iškilmeje dalyvavo apie 70 asmenų.

Iškilmės vedėju buvo adv. p. Truska, gražiai ivertinęs so lenizantų veiklą visuomenėje ir šeimos tvarkyme. P. Truska, pakeliui praeidamas, vertino ir dabartines visuomenines bei politines pareiškas, ypač pabrėždamas neigiamą tautiečių bei vadovaujamųjų veiksmų ne sugyvenimą, nesantį ir peš tynės, prilyginamas jas Dovydeno Domeikų santykiams.

Nepaprastai gražiai apie tėvelius, jų išsiskilimą iš Lietuvos ir pasiryžimą grįžti jaudinančiu žodžiu pasipasakojo dukrelė p. Ramutė. Po to sekė ilga sveikinimų eilė žodžiu ir raštu, kuriuos p. Truska labai gražiai sukurbinavo: sveikino AV kleb. kun. J. Kubilius, „NL“ red. vardu J. Kardelis, L. Balzaras, buvęs ir tėvų rolėje; p. Sakalas, dr. Sungaila, p. Pėteraitis, kun. Rickus, p. Liesūnaitis, p. Toliušis, LAS Montrealio sk. pirm. J. Lukoševičius, p. Lukošius ir kt.

Kaip pranešė iškilmės vedėjas p. Truska, dukrelės tėvus įamžino d. A. Varno kūrybos potretais, de ja iškilmei dar negautais.

Po gražių tostų, sveikinimų ir gražių dovanų, kuriomis so lenizantai apdovanoti, p. Ivaskevičienė gražiai rengėms, ypač p. Drevinskienė ir p. Urbonaitė, kaip ir visiems atsilankiusiems padėjo. Šokiai po to truko dar ligi leidžiamosios Verdune vakaravimo ribos.

LAS MONTREALIO SKYR. VISUOTINIS SUSIRINKIMAS.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Montrealio skyrius lapkričio 25 d., Aušros Vartų Parapijos salėje, tuojau po pamaldų, šaukia visuotinį narių susirinkimą Centro valdomiesiems ir kontrolės organų rinkimams praversti bei kitiems svarbiems reikalams aptarti. Visų narių dalyvavimas būtinas.

SIDABRINĖS SUKAKTUVĖS

gražiai buvo atšvęstos spalių mėn. Magdalenos ir Petro Dūdinių, kurie gavo daug sveikinimų ir vertingų dovanų.

ATVYKO IŠ ANGLIJOS.

28. 9. 51 išlipo Quebeio iš laivo „Strythia“ Beleckas Petras, Montrealy, Buteikis Vaclovas, Toronto, Klumbytė E., Toronto, Partikas A., Manitoba.

PONIŲ DĖMESIUI.

Priimu šibotą skaičių sukleliu siuvimo užsakymus. Kreiptis nuo 7 val. vakaro.

1225 Crescent St., Apt. 7, Montreal, Que.

(Atkelta iš 1 pusl.) pirm. L. Šimutis, BALFO pirm. kan. prof. J. B. Končius, L. E. P. L. Grupės pirm. V. Sidzkauskas ir vysk. V. Brizgys; 13. „Kur bėga šėšupė“. Jungt. chorui dirig. P. Sakas; 14. Akto pasirašymas; 15. Koncertinė daly dalyaauja op. solistai: A. Brazis ir V. Jonuškaitė. 16. Akto užbaiga.

Išidėmetina, kad Amerikos Lietuvių Bendruomenės įkurtuvėse dalyvauja visi lietuviai, tiek senieji, tiek ir tremtiniai. Į šį faktą turėtų atkreipti dėmę Jūsų kor.

TORONTO

„BUBULIO IR DUNDULIO“ SPEKTAKLIS

Ivyks lapkr. mėn. 25 d. (sekmadienį), U. N. F. ukrainiečių salėje: 297 College Str. Pakvietimų galima įsigyti „Tulpės“ restorane, pas platintojus ir prie įėjimo.

Spektaklio pradžia 5 val. po pietų.

KLMB TORONTO APYLINKĖ

ruošia labai linksmą ir jaukų šokių vakarą, kuris įvyks lapkr. 17 d. YMCA salėje: kampas Dovercourt ir College, šokių metu bus įvairių laimėjimų ir kitų įdomybių; šokiams geros gera kapela. Pradžia 8 v. v. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

DAR APIE TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ FONDA.

Toronto Lietuvių Namų Fondo kapitalo verbavimo vaju tęsimas toliau. Vieno šero kaina 25 dol. Šiuo laiku iš visų geros valios lietuvių renkami pasizadėjimai šerams pirkti, t.

Jau organizuojamos aukų rinkėjų grupės, kurios aplankys kiekvieną Toronto ir apylinkės lietuvių. Jų pavardės bus pas-tos spaudoje ir per radiją. Jie turės TLNF valdybos įgaliojimus. Kiekvienam aukotojui bus išduodami kvitai, su TLN Fondo antspaudu ir atitinkamais parašais.

Toronto Lietuvių Namų Fondo šerai yra privatinio asmens turto investavimas į lietuvių bendruomenės nuosavybę.

Idėti pinigai į TLNF šerų, niekam nežus. Šero turėtojas skaitysis TL namų savininkas, TLN Fondo kapitalo verbavimo punktai:

- „Tulpė“ restoranas, 994 Dundas Str. W., tel. ME 9490,
2. J. Jurškaitis, 921 Dundas Str. W., P. L. 4177.

Per praėjusią savaitę pasirašė T. L. N. F. pasizadėjimo lapus šerams pirkti:

Po 150 dol.: Dr. J. Kaškeilis.

Po 100 dol.: Jurgis Kuprėnas, Viktoras Banis, Danutė Straizdaitė, John Baltrus.

Andrius Tamošaitis;

Po 50 dol.: Liūda Strazdaitė, Jonas Jurėnas, Bronius Jurėnas, Adomas Urnevičius, Kle mensas Kilna, Jonas Jurškaitis, Viktoras Pundzius.

KARALIAUS MINDAUGO KRIKSTO

ir 700 metų krikščionybės įvedimo Lietuvoje minėjimo programa buvo sekanti: 4 val. po pietų įvyko pamaldos Šv. Mykolo Katedroje, dalyvaujant kard. J. C. McGuigan ir prel. J. Balkūniui, kuris sakė šiai su kakčiais pritaikintą pamokslą. Pamaldų metu giedojo lietuvių parapijos choras vadovaujamas kun. B. Palevičiaus. Choras giedojo gražiai ir geras dalykus.

Koncertinė dalin atsilankė daug žmonių. Buvo A. Šapokos paskaita. V. Gylis kalbėjo trumpai paliesdamas Mindaugo laikų politinio gyvenimo laikotarpį ir nurodė, kaip daug buvo laimėta dėka glaudžios vienybės. Savo kalbą baigė, kviesdamas ir dabar, vardan Lietuvos nelaimės, jun tis į vienybę, į darnų ir bendrą tarpusavį sugyvenimą, l

Meninė daly: smuikavo prof. S. Kairys, dainavo A. Ščepavičienė, akomponuojant dukrai, deklamavo akt. D. Maurukė, dainavo parop. moterų vyrų ir mišrus chorai, dirig. Šiame susirinkime paliestas buvo klausimas, kodėl „T. Ž.“, Zubrickaitės.

IŠ SLA 236 KUOPOS SUSIRINKIMO,

įvykusio lapkr. 11 d. paaiškėjo, kad kuopa savo 17 metų sukakties minėjimą atidėjo po Naujų Metų. Minėjimas bus atžymėtas trumpu ir gan juokingu veikalėliu, po kurio bus šokiai. Žymėtina, kad šį kartą pasirinkta veikalą, suvaidins patys kuopos nariai.

Šiame susirinkime paliestas buvo klausimas, kodėl „T. Ž.“, Zubrickaitės.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas), nuosavybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pilietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas pri tyrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos universitetuose.